5 ՕԳՈՍՏՈՍ 1994 ՈՒՐԲԱԹ # 148 (651)

Ազգ

Azg
armenian daily

SABCO
OVERSEAS TRADING LTD.
LIMASSOL CENTRE, BLOCK B, SUITE 307, P. O. BOX 6543
TEL +357-5-370962
FAX +357-5-370945
OUR BANKERS: B. E. M. O. BANK, LIMASSOL, CYPRUS: FEDERAL BANK OF THE MIDDLE EAST, LIMASSOL, CYPRUS: BANK OF CYPRUS, LIMASSOL, CYPRUS: HELLENIC BANK, LIMASSOL, CYPRUS
Հայաստանի եւ ԱՊՀ երկրների համար
Կիպրոսի եւ Ռոտերդամի նավահանգիստներից
ԾԽԱԽՈՏ, ՍԵ[illegible]Ր, ԽՄԻՉՔ, ԿԱ[illegible]
ուղիղ հասցեատիրոջը՝ ցամաքով եւ ինքնաթիռով

ՆԵՐՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱԺՄ-ն դուրս եկավ Սահմանադրական հանձնաժողովից

Երէկ տեղի ունեցավ Գերագույն խորհրդի Սահմանադրական հանձնաժողովի հերթական նիստը, որը պետք է շարունակեր հիմք ընդունված Սահմանադրության նախագծի շուրջ քննարկումները: Սակայն մինչ հանձնաժողովի բուն աշխատանքին անցնելը, հայտարարության համար ձայն խնդրեց պատգամավոր Արշակ Սադոյանը եւ ընթերցեց ԱԺՄ վարչության որոշումը, որը անհեռանկար եւ հանրապետությունում ժողովրդավարության հաստատելու համար խիստ վտանգավոր է համարել ՀՀ Սահմանադրության նախագծի մշակման հարցում որեւէ հույս կապելը նման պայմաններում գործող Սահմանադրական հանձնաժողովի հետ եւ կասեցնում է ԱԺՄ անդամներ Արշակ Սադոյանի եւ Շավարշ Քոչարյանի մասնակցությունն այդ հանձնաժողովի աշխատանքներին: Ըստ որում վարչությունը նման որոշման է հանգել հիմք ընդունելով այդ հանձնաժողովի անդամներ Սադոյանի եւ Քոչարյանի հայտարարությունը, հաշվի առնելով, որ հանձնաժողովի ընդլայնումից հետո էլ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը եւ նրան միացած ԳԽ նախագահ Բաբկեն Արարքցյանը իշխանության լծակներն օգտագործելով շարունակում են բացահայտ ճնշում գործադրել հանձնաժողովի անդամների վրա՝ ստիպելով ընդունել միայն իրենց ձեռնտու որոշումներ: Վարչությունը հատուկ ուշադրություն է դարձրել նաեւ հանձնաժողովի հետեւյալ որոշումների վրա. ա) արգելել լրագրողների ներկայությունը հանձնաժողովի նիստերին՝ հանձնաժողովի աշխատանքները եւ նիստերում տիրող մթնոլորտը լայն հասարակությունից թաքցնելու նպատակով, բ) ընդունել որպես հիմք հանձնաժողովի նախորդ կազմի մշակած Սահմանադրության նախագիծը ոչ էական փոփոխություններով, ինչը ակնհայտորեն բերելու է նախագահական տարբերակի վերականգնմանը եւ ուղղակիորեն հակասում է Գերագույն խորհրդի դիրքորոշմանը: Հանձնաժողովում ծավալված մտքերի փոխանակման ընթացքում ելույթ ունեցողները, այդ թվում Ռուբեն Հակոբյանը, Աշոտ Նավասարդյանը, Հրանտ Խաչատրյանը, Էռնեստ Սողոմոնյանը, Մելս Մկրտչյանը, Յուրի Սարգսյանը չհաստատեցին նախագահի եւ ԳԽ նախագահի կողմից ճնշում գործադրելու մեղադրանքը: Այդ մասին հայտնեց ԳԽ մամուլի կենտրոնի ղեկավար Վահագն Մկրտչյանը, նշելով, թե հանձնաժողովն ի գիտություն ընդունեց հայտարարությունը եւ շարունակեց իր աշխատանքը՝ 30 անդամի մասնակցությամբ: Նրա կարծիքով, երբ հիշենք, որ ԱԺՄ-ի համար սկզբունքային էր Սահմանադրությունը ներկա խորհրդարանի միջոցով չընդունելը եւ հարցի հետաձգումը, ապա պարզ կդառնա, որ կատարվածը սոսկ հանձնաժողովի աշխատանքները վիժեցնելու փորձ է: Վահագն Մկրտչյանը նկատեց նաեւ, որ հանձնաժողովում ստեղծված են բոլոր անհրաժեշտ նախադրյալները՝ խորհրդարանի քննարկմանը մեկ տարբերակ ներկայացնելու համար: Իր հերթին Շավարշ Քոչարյանը մեզ հայտնեց, թե որոշման հիմնական պատճառն այն էր, որ կրկին հիմք ընդունվեց Գերագույն խորհրդի կողմից մերժված տարբերակը, որը հնարավորություն է տալիս նույն ձայների մեծամասնությամբ ցանկացած փոփոխություն մտցնել: Նրա կարծիքով, ավելի ճիշտ կլիներ ստեղծել նոր փաստաթուղթ եւ քննարկումները շարունակել դրա շուրջը: Սակայն, խնդրի վերջնական լուծումը պետք է որոշի խորհրդարանը, քանի որ դեռ 1990 թ. Շավարշ Քոչարյանը եւ Արշակ Սադոյանը Սահմանադրական հանձնաժողովի անդամներ են ընտրվել որպես պատգամավորներ, առանց հաշվի առնելու կուսակցական պատկանելությունը: Ու քանի որ կասեցումը դեռեւս չի նշանակում դուրս գալ, Շավարշ Քոչարյանը համոզված է, որ եթե Սահմանադրական հանձնաժողովում մթնոլորտը փոխվի, ապա իրենք կվերականգնեն իրենց մասնակցությունը:

Ա. Հ.

ՀԱՆԳԻՊՈՒՄ

Բացառիկ հարցազրույց «Ազգ» թերթին

Չիլլերը ժխտում է հայոց ցեղասպանությունը

«Համագործակցությունը առաջին հերթին նպաստավոր է Հայաստանի համար», ասում է նա

Որքան մեզ հայտնի է, Թուրքիայի վարչապետներից գաղտ միայն Բուլենտ Էջեւիթն էր, որ հայկական մամուլի որեւէ ներկայացուցչի («Արմինիըն ռիփորթըր» շաբաթաթերթի խմբագիր Էդի Պողոսյան) հարցազրույց էր տվել՝ նվիրված հայ-թուրք հարաբերություններին: Մոտավորապես 10 օր առաջ, Թուրքիայի վարչապետ Թանսու Չիլլերը Մոսկվայում իր երկրի դեսպանատան միջոցով բանակցված ժամադրությամբ Անկարայում ընդունեց լրագրող Լուսիկ Ղուկասյանին եւ մոտ 1 ժամ զրույց ունեցավ Հայաստան-Թուրքիա հարաբերությունների, ղարաբաղյան հիմնահարցի, հայկական ցեղասպանության, իրաքյան խնդրի եւ այլ հարցերի շուրջ: Անգլերեն լեզվով անցկացված հարցազրույցը բառացիորեն ներկայացնում ենք ստորեւ, բնականաբար մեզ վերապահելով հետագայում դրան անդրադառնալու պատեհությունը: Անշուշտ, լինելով Անկարայում, Լուսիկ Ղուկասյանը պիտի օգտագործեր առիթը հանդիպումներ ունենալու նաեւ քաղաքական կուսակցությունների ներկայացուցիչների հետ: Այդ, ինչպես նաեւ ավելի ուշ Կիպրոսի հյուսիսային բռնագրավված հատվածի վարչապետի հետ ունեցած զրույցների հիման վրա մեր թերթի համար պատրաստված նյութերը հետագայում առիթ կունենանք ներկայացնելու ընթերցողի ուշադրությանը:

Տես # էջ 4

ՉԵՉՆԻԱ

Ջոհար Դուդաեւ. «Ինքնակամ չեմ հեռանա»

ՄՈՍԿՎԱ, 4 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Ես ինքնակամ չեմ հեռանա», հայտարարեց Չեչնիայի նախագահ Ջոհար Դուդաեւը «Մոսկովյան նովոստի» շաբաթաթերթին տված հարցազրույցում: «Ես օրինական կերպով ընտրված եմ ժողովրդի կողմից,- հայտարարեց Դուդաեւը, մինչդեռ Ռուսաստանի բոլոր պատվիրակությունները պահանջում են, որ ես բանակցությունների սեղանի շուրջ նստեմ հեղաշրջման ձգտողների եւ ահաբեկիչների հետ, որոնց Ռուսաստանում անվանում են ընդդիմություն: Դա նույնն է, երբ Ելցինին այսօր բանակցությունների սեղանի շուրջ նստեցնեն Խասբուլատովի հետ»: «Հանուն կայունության պահպանման ես ընդունում եմ Ռուսաստանի գերակայությունը մյուս հարեւանների թվում, նրա ազդեցությունը Հյուսիսային Կովկասի վրա, եւ պատրաստ եմ խելամիտ փոխզիջումների», ընդգծեց Դուդաեւը:

«Տնտեսապես մենք անկախ ենք: Ռուսաստանին պետք են մեր նավթն ու բենզինը, մեզ՝ ձեր շուկան, այդ թվում՝ աշխատանքի շուկան: Ես կողմնակից եմ, որ մեր հարաբերությունները ձեւակերպվեն ըստ բոլոր կանոնների», ավելացրեց Ջոհար Դուդաեւը: Դրա հետ մեկտեղ նա գտնում է, որ անկախությունը՝ չեչենական հեղափոխության նվաճումը, «կպաշտպանեն ու կպահպանեն»:

Փոխնախագահը հրաժարական տվեց

ԵՐԵՎԱՆ, 4 ՕԳՈՍՏՈՍԻ, ՓԱՍՏ: Երկու ամիս աշխատանքի չներկայանալուց հետո հրաժարական է տվել Երքաղխորհրդի նախագահի կենցաղսպասարկման գծով տեղակալ Սամվել Մաղխանկալյանը: Քաղխորհրդի գործադիր կոմիտեն նախորդ նիստերից մեկում քննության է առել Մաղխանկալյանի հրաժարականի հարցը, սակայն վերջնական լուծումը հետաձգվել է մինչեւ առաջիկա նստաշրջան, որը հավանաբար տեղի կունենա սեպտեմբեր ամսին:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Հուսեյնը թռավ Իսրայելի վրայով

ԹԵԼ ԱՎԻՎ, 4 ՕԳՈՍՏՈՍ, WSJ: Եվրոպայից տուն վերադառնալու ճանապարհին, Իսրայելի ու Հորդանանի միջեւ սկսված համագործակցությունը խորհրդանշական բնույթ տալու նպատակով, Հուսեյն թագավորն իր փոխադրող օդանավն առաջին անգամ օգտագործեց Իսրայելի օդային տարածքը: Մյուս կողմից, Իսրայելի խորհրդարանը հաստատեց Հորդանանի հետ պատերազմական դրությանը վերջ դնելու մասին հռչակագիրը, որը կնքվել էր անցյալ շաբաթ Հուսեյն թագավորի եւ վարչապետ Ռաբինի միջեւ, Վաշինգտոնում: Դարձյալ խորհրդանշական մի արարքով, Հորդանանից եւ Իսրայելից խաղաղացիներ տրակտորներով հանեցին սահմանագծից ցանկապատերի մի մասը 2 երկրների սահմանագլխին:

Անձնագրային ռեժիմ Ստավրոպոլում

ՍՏԱՎՐՈՊՈԼ, 4 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՍՆԱՐՔ-ԻՆՏԵՐՊՐԵՍ: Միլիցիայի եւ կազմակերպության ստուգումների ընթացքում բացահայտվել են այստեղ առանց գրանցման ապրող բազմաթիվ անձինք: Կալանվածների մեջ ռուսներ չկան, բոլորը Անդրկովկասի եւ Հյուսիսային Կովկասի հանրապետություններից են: Չեչենպրես գործակալությունը Գրոզնիում հաղորդեց երկրամասում չեչենների դեմ ծավալված լայն արշավի մասին, նշելով, թե նրանց ձերբակալում են զուտ ազգային պատկանելության, առանց որեւէ պատճառաբանման: Չեչնիայի նախագահի վարչակազմի վերլուծական ծառայության աշխատակից Ս. Բաշիրովը դա կապեց անկախ Չեչնիայի դեմ պատրաստվող ագրեսիայի հետ:

ԱՇԽԱՐՀ

Բելգրադը փակեց դռները Բոսնիայի սերբերի առաջ

ԲԵԼԳՐԱԴ, 4 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՌԻԱ-ՍՆԱՐՔ, WSJ: Բոսնիացի սերբերի խորհրդարանը Պալեում որոշում ընդունեց հանրաքվե անցկացնել միջազգային կոնտակտային խմբի առաջարկած Բոսնիայի խնդրի խաղաղ կարգավորման ծրագրի հարցի առթիվ: Հանրաքվեն կանցկացվի օգոստոսի 27-ին եւ 28-ին: Խորհրդարանը մտադիր է դրա արդյունքները քննարկել օգոստոսի 31-ի իր նստաշրջանում: Խորհրդարանը կոշտ արտահայտություններով մերժեց միջազգային ծրագիրը, անտեսելով նաեւ հարավսլավական կառավարության պահանջները՝ օգնությունից զրկել բոսնիացի սերբերին, որոնց նկատմամբ հաստատված միջազգային սանկցիաները մեծ վնաս են հասցնում նաեւ նրանց արյունակից հարավսլավացիներին: Վերջին լուրերից հայտնի դարձավ, որ Բելգրադից նախագահ Միլոշեւիչը հայտարարել է, թե իր երկիրն ամբողջովին խզում է բոլոր տեսակի հարաբերությունները բոսնիացի սերբերի հետ: Իր հերթին, Վաշինգտոնը պատրաստվում է միակողմանիորեն բոսնիացի մուսուլմանների նկատմամբ զենքի մատակարարման արգելքը վերացնել:

Մավրոդին մերժեց կառավարության հետ բանակցելու առաջարկը

ՄՈՍԿՎԱ, 4 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՌԻԱ-ՍՆԱՐՔ: MMM բաժնետիրական ընկերության նախագահ Սերգեյ Մավրոդին մերժեց օգոստոսի 3-ին բանակցելու Ռուսաստանի ֆինանսների նախարարության առաջարկությունը: Պետծառայությունների բարձրաստիճան ներկայացուցիչներն ստիպված եղան լսել այդ բաժնետիրական ընկերության շարքային փաստաբանին, որը, ինչպես պարզվեց, լիազորված չէր ներկայացնելու Մավրոդիին եւ լուծելու ընկերության ֆինանսական գործունեությանն առնչվող հարցեր: Փաստաբանը փորձեց հիմնավորել MMM-ի դիրքորոշումը, սակայն նախարարության հարցերին այդպես էլ բավարար պատասխան չտվեց: Այդ մասին հայտնեց ֆինանսների առաջին փոխնախարար Անդրեյ Վավիլովի օգնականը: «Ավելի լավ է կասեցնել որեւէ, քան պատերազմել կառավարության դեմ», MMM-ի գործողությունները այսպես մեկնաբանեց ինքը Անդրեյ Վավիլովը:

■ *Լատվիայի խորհրդարանի պաշտպանության եւ ներքին գործերի հանձնաժողովն առաջարկեց զորքերի դուրսբերմանը վերաբերող լրացուցիչ համաձայնագրերը վավերացնել միայն Ռուսաստանի Պետդումայում դրանց վավերացումից հետո: Հանձնաժողովի նախագահ Իվարս Սիլարսը լրագրողների հետ զրույցում այդ որոշումը հիմնավորեց նրանով, որ սկզբում պետք է դրսեւորի Ռուսաստանը, քանի որ հենց նրա զորքերն են գտնվում Լատվիայում:*

ՄԱԿ

ՄԱԿ-ի եւ ռեգիոնալ կազմակերպությունների համագործակցության խորհրդակցություն

ԱՊՀ երկրները ակնկալում են իրենց ջանքերին աջակցություն

ՄԱԿ, 4 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: «Անկախ Պետությունների Համագործակցությունը կարեւոր ավանդ է ներդնում խաղաղապահ գործունեության զարգացման մեջ: Ըստ որում, Համագործակցության երկրները ելնում են այն բանից, որ հիմնական շեշտը պետք է դրվի առաջացող հակասությունների կարգավորման խաղաղ, քաղաքական, դիվանագիտական միջոցների վրա: Ըստ որում, մենք չենք բացառում հավասարակշռված, միջազգային իրավունքին եւ կանոնադրական պայմաններին համապատասխան համագործակցության կոլեկտիվ խաղաղապահ ուժերի օգտագործումը», հայտարարեց ԱՊՀ գործադիր քարտուղար Իվան Կորոչենյան, ելույթ ունենալով ՄԱԿ-ի շտաբ-կայանում խաղաղապահության բնագավառում ՄԱԿ-ի եւ ռեգիոնալ կազմակերպությունների համագործակցությանը նվիրված խորհրդակցությունում:

«Մենք կցանկանայինք նշել, որ ԱՊՀ երկրները կողմնակից են իրենց ջանքերի ավելի ակտիվ աջակցությանը միջազգային հանրության կողմից», շեշտել է ԱՊՀ գործադիր քարտուղարը: Իվան Կորոչենյան Նյու Յորքում հանդիպումներ ունեցավ նաեւ ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարի տեղակալներ Մարաք Գուլդինգի եւ Կոֆի Անանի հետ, որոնց ընթացքում քննարկվել են խաղաղապահության բնագավառում ԱՊՀ-ի եւ ՄԱԿ-ի միջեւ համագործակցության խորացման հարցերը, ինչպես նաեւ ՄԱԿ-ում գրանցման համար փոխանցվել է ԱՊՀ կանոնադրությունը:

■ *Վրաստանը դեմ է ԱՊՀ քաղաքացիությանը: Արտգործնախարար Չիքվաիձեն, անդրադառնալով Մոսկվայում ԱՊՀ արտգործնախարարների եւ պաշտպանության նախարարների հետ ունեցած հանդիպումներին, նշել է, որ այնտեղ հարց է դրվել ԱՊՀ քաղաքացիություն ստեղծելու մասին, ինչին Վրաստանը կտրականապես դեմ է արտահայտվել: Նախարարը հիշեցրել է, որ Վրաստանը երկքաղաքացիության մասին օրենք չունի, եւ բացի այդ ընդամենը ԱՊՀ ընկերակից անդամ է: Ինչ վերաբերում է փոխադարձ ռազմական օժանդակության Մոսկվայում քննարկված ծրագրերին, ապա Չիքվաիձեի կարծիքով, քանի դեռ ներքին հարցերը սկզբունքորեն լուծված չեն, արտաքին բռնությունից պաշտպանվելու մասին մտածելը վաղաժամ է:*

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

ՎԱՐՉԱԿԱՆ

Կենտրոնական բանկը արտոնագրից զրկել է երեք բանկերի

Օգոստոսի 3-ին ընդունված որոշմամբ ՀՀ Կենտրոնական բանկի վարչությունը աննպատակահարմար է համարել «Հայաօբանկ», «Սոլո» և «Արմավիր» բանկերի հետագա գործունեությունը, ետ է կանչել բանկային գործունեություն իրականացնելու համար նրանց տրված արտոնագրերը և հարց է բարձրացրել այդ բանկերի խորհուրդների առջև՝ նրանց լուծարման մասին։ Որոշման հիմք է ծառայել այն հանգամանքը, որ «Հայաօբանկ», «Սոլո», «Արմավիր» բանկերը չեն կատարել Կենտրոնական բանկի վարչության որոշումը՝ բանկերի կանոնադրական կապիտալի նվազագույն չափը 1994թ.-ի հուլիսի 1-ի դրությամբ 15 հազ. ԱՄՆ դոլլարին համարժեք դրամով համալրելու վերաբերյալ, ինչպես նաև բանկերի 1994 թ.-ի առաջին կիսամյակի գործունեության արդյունքները և նրանց անկայուն վիճակը։

Միևնույն որոշմամբ, կանոնադրական կապիտալի գումարը սահմանված ժամկետներում չհամալրելու, սահմանված տնտեսական նորմատիվները խախտելու և հաշվապահական հաշվետվությունները ժամանակին չներկայացնելու համար մի շարք բանկերի նկատմամբ կիրառվում են պատժամիջոցներ։

ԿԲ վարչությունը, հաշվի առնելով, որ «Դավիթ», «Նաիրի-92», «Տրանսբանկ» և «Հայաստան» բանկերը բարելավել են իրենց գործունեությունը, որոշել է թույլատրել նշված բանկերին բնակչությունից ավանդներ ընդունել։ Տեղեկությունը ստացվել է ՀՀ ԿԲ լրատվական կենտրոնից։ ՆՏ

Էթնիկական ատելությունը գումարելով ընչաքաղցությունը, թուրքերն անմիջապես ընդունեցին տոտալ պատերազմի տրամաբանությունը, վերածելով հայերի զանգվածային տեղահանությունը ցեղասպանության», իր չորեքշաբթի օրվա, օգոստոսի 3-ի համարում գրում է ֆրանսիական «Լը Մոնդ» օրաթերթը։ Թերթը մի

ՕՏԱՐ ՄԱՄՈՒԼ

Հայերի ջարդը. Ցեղասպանությո՞ւն, թե պատերազմի հանցանք

Այն, ինչ կատարվեց 1915-ին Թուրքահայաստանում, զալիք սարսափների ահազդու կանխանշանն էր, բերևս ավելի վատթարը, գրում է ֆրանսիական «Լը Մոնդ» օրաթերթը

ամբողջ էջ է նվիրել 1915-ի ողբերգական իրադարձություններին, բարգմանաբար տպագրելով Ջեյ Ուինթերի հոդվածը՝ «Հայերի ջարդը», «Ջախջախման մեծ պատերազմը» խորագրի տակ, այն համալրելով վավերական լուսանկարով և տեղահանության քարտեզով։ «Հայերը մահվան դատապարտվեցին իրենց էթնիկ պատկանելության և աշխարհագրական ծննդավայրության պատճառով», գրում է Ուինթերը, այնուհետև նկարագրելով պատերազմի ընթացքը և երիտթուրքական կառավարության հանցավոր գործողությունները։ Սակայն այս հեղինակը կասկած է հայտնում, թե ջարդերը ծրագրված էին, դրանց ծավալն ավելի շուտ հետևանք համարելով տոտալ պատերազմի տրամաբանության և թուրքական բանակի ձախողման ու անընդունակ սուլթանի և զինվորների ընչաքաղցության ու վայրենության։ Հեղինակը վիճարկում է նաև «հոլոկոստ» տերմինը հայերի վերաբերմամբ, նշելով դրա կիրառման միաժամանակյա անհրաժեշտությունը և անհարմարությունը։ «Ինչքան էլ անորսալի լինի մեծ պատերազմի այս շրջանը, այն շատ է տարբերվում Աուշվիցից և Տրեբլինկայից», եզրակացնում է Ուինթերը։ Ուստի տեղահանությունը ցեղասպանություն չէր որպես այդպիսին։ Տեղահանությունը, դրան ավելացրած կույր սպանությունները, մոտեցնում են դրան։ Հայերի ջարդերը որոշ իմաստով եզակի երևույթ են, գրում է Ուինթերը։ Դրանք ցույց տվեցին, թե ի՞նչ կպատահի, երբ խոցելի խմբից զուրկ ընտրախավը տոտալ պատերազմի ներքաշվում խաղարկում է ընչաքաղցությունը և էթնիկ ատելությունը։

Որքանով է 1915-ի Ցեղասպանության անաչառ պատկերը տալիս «Լը Մոնդի» հոդվածագիրը, կասեն մասնագետները։ Այնուամենայնիվ, նյութի ամբողջական թարգմանությունը մեր առաջիկա համարներում։

ԵՐԵՎԱՆ

Վ. Գրիգորյանի վրա մահափորձ կատարողներից 2-ը ձերբակալվեցին

Օգոստոսի 3-ին ժամը 08.50-ին, մայրաքաղաքի կենտրոնական ավտոկայանում, Երևան-Ստեփանակերտ երթուղային ավտոբուսը նստելու պահին ՀՀ ՆԳՆ կազմակերպված հանցագործության դեմ պայքարի գլխավոր վարչության օպերատիվ խմբի կողմից բռնվել են ՀՀ դատախազության քննչական վարչության պետ Վլադիմիր Գրիգորյանի վրա մահափորձ կատարելու մեջ կասկածվող, ս.թ. հունիսի 6-ից հետախուզման մեջ գտնվող Արշակ Աշիկի Շուխյանը (ծնված 1973թ.) և Սուրեն Սերգեյի Հարությունյանը (ծնված 1967թ.)։ Քրեական գործի նախաքննությունը շարունակվում է։ Տեղեկությունը ստացվել է ՀՀ ՆԳՆ լրատվության վարչությունից։ ՆՏ

Առանց քննությունների բուհ ընդունվելու փորձ

1994 թվականին Երևանի բուհեր է հանձնվել 11 հազ. դիմում։ Դրանց կեսը բաժին է ընկնում Երևանի պետական համալսարանին։ «Այսպիսով, չնայած բարձրագույն կրթության նկատմամբ նվազած հետաքրքրությանը, անցյալ տարվա համեմատ դիմումների թիվը չի պակասել», Նույնն տարան գործակալության թղթակցին է հաղորդել համալսարանի ռեկտոր, ակադեմիկոս Ռադիկ Մարտիրոսյանը։ Այս ուսումնական տարում նախատեսվում է ԵՊՀ ընդունել 900 ուսանող՝ պետպատվերով և 460՝ վճարովի բաժիններ։ Առաջին անգամ առանց քննություն հանձնելու, միայն հարցազրույցի արդյունքներով, ֆիզիկա, ռադիոֆիզիկա և մեխանիկա մասնագիտություններով ընդունվել են 110 դիմորդ (սա այս մասնագիտություններով նախատեսված ընդունելության կեսն է)։ Նրանք Անանիա Շիրակացու անվան ֆիզիկամաթեմատիկական և մասնավոր «Քվանտ» մասնագիտացված դպրոցների շրջանավարտներն են։ Ըստ համալսարանի ռեկտորի, ընդունելության նման փորձը դեռ է շարունակել և զարգացնել նաև գալիք տարի՝ այլ ֆակուլտետներում ընդունելությունների ժամանակ։ ԵՊՀ-ում շարունակվում են մաթեմատիկայի և հայոց լեզվի քննությունները։ Ըստ ռեկտորի, համալսարանի ղեկավարությունն ընդունող հանձնաժողովների ներկայացուցիչների հետ համատեղ միջոցներ է ձեռնարկում ընդունելության քննությունների ժամանակ օբյեկտիվությունն ապահովելու համար։ Այս նպատակով քննություններին որպես դիտորդներ մասնակցում են լուսավորության նախարարության լիազորված ներկայացուցիչները և մի խումբ ծնողներ։ ՆՏ

GIA-ի ֆրանսերենի դպրոց Երևանում

ԵՐԵՎԱՆ, 3 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ։ Ինչպես տեղեկացանք GIA-ի Հայկական միջմասնագիտական միավորման երևանյան գրասենյակից՝ ֆրանսերենի առաջին դպրոցը Երևանում բացվել է 1992 թ., Հայաստանի կառավարության աջակցությամբ և Աոստի դպրոցի համագործակցությամբ։ Դպրոցի նպատակն է խթանել ֆրանսախոսությունը Հայաստանում և ուսանողներին ու մասնագետներին ուսուցանել գործարար ֆրանսերենը։ Սկզբում ունկնդիրների քանակը 15 էր, այսօր՝ 160։

Դասընթացները նախատեսված են այն մասնագետների համար, որոնց գործունեությունն առնչված է վարչական, տնտեսական և առևտրական բնագավառների հետ և այն ուսանողների համար, որոնք նախապատրաստվում են աշխատել ֆրանսիական կամ արևմտաեվրոպական ձեռնարկությունների հետ համատեղ։ Այս տարվա աշնանը GIA-ի ֆրանսերենի դպրոցի նոր դասարան բացվեց Երևանի ճարտարապետաշինարարական ինստիտուտին կից, ընդհանուր մեկ ուրիշ դասարան կբացվի Ազգային ակադեմիայում, այնուհետև, 1995 թ. առաջին Երևանի պետհամալսարանի տնտեսագիտական ֆակուլտետն իր հերթին սակ կընդունի ֆրանսերենի մեկ լրացուցիչ դասարան ևս։

Ֆրանսերենի դպրոցի առանձնահատկությունը GIA-ի շրջանակներում գտնվելն է, որը հնարավորություն կտա հայ դասախոսներին և ունկնդիրներին մեծական կապի մեջ գտնվել Երևան ժամանած ֆրանսիացի ձեռնարկատերերի հետ, որոնք դասախոսություններ են վարում GIA-ի (Շուկայական տնտեսության պայմաններում ձեռնարկությունների կառավարման ուսուցման կենտրոն) դասընթացներում։

ՏՐԱՆՍՊՈՐՏ

Մետրոն աշխատում է խնայողության ռեժիմով

ԵՐԵՎԱՆ, 3 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ։ Վերջին շրջանում մետրոպոլիտենով երթևեկող քաղաքացիները հաճախ են դժգոհում գնացքների ուշացումից և շարժակազմերից միայն երկուսի օգտագործումից, ինչը ծանրաբեռնված ժամերին խառնաշփոթ է ստեղծում։ Մեր անհանգստությանը մետրոպոլիտենի վարչությունում պատասխանեցին, որ շարժակազմերի ուշացումը մասնավորապես պայմանավորված է այն փաստով, որ օգտվելով առաջին ամիսների ստուգելու տրանսպորտի համեմատաբար քիչ ծանրաբեռնվածությունից, աշխատակիցները ժամանակին օգտագործում են գնացքների վերանորոգման, խափանումների վերացման և տեխնիկական այլ առաջնահերթ խնդիրների լուծման նպատակով։

Ինչ վերաբերում է շարժասանդուղքներին, ապա նրանց աշխատանքային գրաֆիկը բխում է որոշակի կարգից, որն անմիջականորեն կապված է գնացքների ժամանման պարբերականությունից։ Բոլոր շարժասանդուղքները միաժամանակ կարող են աշխատեցվել միայն այն դեպքում, երբ համընկնում են երկու գնացքների ժամանումները, ինչը մարդկանց կուտակումներ է առաջացնում։ Մեր մետրոպոլիտենում առայժմ երթևեկման այլընտրանքային գրաֆիկ չկա։ Այստեղ ոչ պակաս դեր չի խաղում ինչպես էլեկտրաէներգիայի խնայողության խնդիրը, այնպես էլ շարժասանդուղքների ֆիզիկական մաշվածությունը։ Ներկա օգտագործման դեպքում հնարավոր է դառնում մեկ օրում խնայել 130 կվ/ժ էլեկտրաէներգիա յուրաքանչյուր կայարանում։ Դժվարին խնդիրներից է նաև պահեստամասերի ձեռքբերումը, որոնք հիմնականում ներմուծվում են Ռուսաստանից և գնահատվում ավելի թանկ։

Հայաստանի կառավարության կողմից արված այն հայտարարությունը, թե մոտ ժամանակներս մետրոպոլիտենի ջրահեռացման թունելների կառուցման ավարտը հնարավորություն կտա 20 տոկոսով նվազեցնել մետրոյի աշխատանքի ինքնարժեքը, իսկ բացի այդ կնպաստի զգալի քանակությամբ էլեկտրաէներգիա, մետրոպոլիտենի վարչության պետի տեղակալ Ա. Զորյանը բնութագրեց որպես մի փոքր հապճեպ արված ենթադրություն։ Բանն այն է, որ թունելների շահագործման համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցներն առայժմ չեն տրամադրվել, և առաջիկայում այդ գումարների ստացումը քիչ հավանական է։ Այսօր աշխատանքների ընթացքը չափազանց դանդաղ է, դրանց համար օգտագործվում են ներքին ռեզերվները և լավագույն դեպքում աշխատանքներն ավարտին կհասցնեն միայն եկող տարի։

Ինչ վերաբերում է էլեկտրաէներգիայի խնայողությանը, ապա Ա. Զորյանի ներկայացրած տվյալներով, մետրոպոլիտենը մեկ օրում ծախսում է միջին հաշվով 110 հազար կվ/ժ էլեկտրաէներգիա։ Ջրահեռացման թունելների գործարկման դեպքում հնարավորություն կստեղծվի 1 ժամում խնայել շուրջ 50 կվ/ժ էլեկտրաէներգիա, որը մեկ օրում կկազմի մոտ 1200 կվ/ժ, ինչը ներկա ճգնաժամային պայմաններում քիչ կարևոր չէ։

■ *Հայաստանի թեթև արդյունաբերության նախարարությունը հեռավոր Չինաստանից ստացավ մոտ 1,5 միլիոն մետր մետաքսյա, բամբակյա, բրդյա գործվածք։ Այդ հումքով հանրապետության կարի ձեռնարկությունները կկարողանան ոչ լրիվ կարողությամբ գործել մեկ տարի։ Արցախյան հիման վրա գործվածքը բաժանվել է շուրջ 30 ձեռնարկությունների։ Այս տարվա փետրվարին կնքված միջպետական պայմանագրի համաձայն, Հայաստանը Չինաստանից պետք է ստանա 3 միլիոն 700 հազար մետր գործվածք՝ 4 միլիոն դոլլար գումարով։ Հայկական կողմը, այդ գումարը պետք է վճարի 3 տարում։* ՄԱՐԻ

ԴԻՎԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ

Դեսպան Արմեն Սարգսյանի հանդիպումները

ԵՐԵՎԱՆ, 4 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ։ Մեծ Բրիտանիայում ՀՀ արտակարգ և լիազոր դեսպան Արմեն Սարգսյանը վերջերս հանդիպել է Հարավսլավիայի գործերի ժամանակավոր հավատարմատար Ռայկո Բոգաեվիչին, Կիպրոսի դեսպան Անջելայդիսին և բարոնուհի Քոքսին՝ վերջիններիս խնդրանքով։ Դեսպան Բոգաեվիչի հետ զրույցում պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել համագործակցելու տնտեսական և տեղեկատվական բնագավառներում, իսկ Կիպրոսի դեսպանն իր երկրի հրավերն է փոխանցել աշխատելու տնտեսական և մշակութային երկկողմ պայմանագրի վրա։ ՀՀ ԱԳՆ մամլո ծառայությունն իր հաղորդագրությունում նշում է նաև, որ բարոնուհի Քոքսի հետ կայացած հանդիպման ժամանակ վերջինս ներկայացրել է Ղարաբաղ կատարած վերջին այցի տպավորությունները, տեղեկացրել, որ բրիտանահայկական խորհրդարանական խումբը պատրաստվում է այս տարի այցելել Հայաստան։ Նա տեղեկացրել է նաև, որ հանդիպում է ունեցել Ադրբեջանի դեսպան Գուլիևի հետ։

Օգոստոսի 3–4-ը աշխատանքային այցով Երևանում գտնվող ԼՂՀ արտգործնախարար Արկադի Ղուկասյանը հանդիպումներ ունեցավ հանրապետության ղեկավարության, ինչպես նաև Հայաստանում Ֆրանսիայի, Գերմանիայի և ԱՄՆ-ի դեսպանների հետ։ Հանդիպումների ընթացքում քննարկվել են Ղարաբաղյան հարցի խաղաղ կարգավորման մի շարք հարցեր։ Հաստատվել են կողմերի դիրքորոշումները։ Հայտնի է, որ բոլոր կողմերը աշխատում են լայնածավալ համաձայնագրի պատրաստման ուղղությամբ։

Սահացք

Հարությունյանների ընտանիքը խոր վշտով հայտնում է որդու, ամուսնու, հոր, եղբոր, թոռան

Ռոբերտ Վրեժի Հարությունյանի

անժամանակ մահը։ Վրեժ, Ռոզա, Հայկուշ, Հասմիկ, Վարդուհի, Տիգրան, Արտակ, Իրինա, Անահիտ և հարազատ Հարությունյաններ։

Թաղումը այսօր ժ. 15-ին, Դավթաշեն Նորի 5-րդ զանգված, 46 շենք, բն. 21։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ

Մասիսի շրջանում դիֆտերիայով հիվանդների թիվը չի ավելացել

Խիստ հսկողություն խոլերայի ներթափանցման դեմ

ՀՀ առողջապահության նախարարության հիգիենիկ համաճարակային հսկողության վարչության պետ Մանվել Մանրիկյանը հայտնեց, որ երկրորդ շաբաթն է, ինչ դիֆտերիայով հիվանդների թիվը Մասիսի շրջանում 19-ից չի ավելացել։ Հիվանդներն են 10 մեծահասակ և 9 երեխա, որոնք հոսպիտալացվել են և ստանում են համապատասխան բուժում։ Հակահամաճարակային միջոցառումները հանրապետությունում շարունակվում են։ Նա տեղեկացրեց նաև, որ առ այսօր Հայաստանում խոլերայի դեպքեր չեն գրանցվել։ Խոլերայի ներթափանցումը հանրապետություն կանխարգելելու նպատակով հիգիենիկ համաճարակային ծառայությունը ուժեղացրել է հսկողությունը։ Նախատեսվում է ուղարկել Երևանի քաղխորհուրդ և շրջխորհուրդներ, որով պահանջվում է արգելել դեկորատիվ ջրավազաններում երեխաների լողը, հանձնարարվի դատարկել լողավազանները և դրանք լցնել միայն ախտահանված ջրով, ուժեղացնել փողոցային առևտրի հսկողությունը, այն է՝ արգելել շուտ փչացող և չվարակաքանդված սննդամթերքի վաճառքը հասարակական սննդի կետերում, օբյեկտներում և շուկաների տարածքում։ ՀՀ առողջապահության նախարարությունը բնակչությանը խորհուրդ է տալիս խուսափել պատահական վայրերում առևտուր անելուց և խստորեն պահպանել անձնական հիգիենայի կանոնները։ Ռուսաստանի Դաշնության լրատվության աղբյուրներից հայտնի է դարձել, որ Դաղստանում խոլերայով հիվանդների թիվն արդեն հասել է մի քանի հարյուրի։ ՆՏ

ԼԻԲԵՐԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակվում է Դ տարի
Հիմնադիր և հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երևան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562941, AT&T (7-8852) 151065
Գլխավոր խմբագիր
ՀԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՀԱԿՈԲ ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ / 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍՅԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ոճ և ձևավորումը ԳԱՅԵԼ ԳԱԼՍՏՅԱՆԻ
Apple Macintosh
համակարգչային շարվածքը «Ազգ» թերթի
Azg
armenian daily
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ԸՆԴԱՆ ԱՂՋ

Մինչդեռ Չեչնիայի հարցում Ռուսաստանի ղեկավարության կողմնորոշման որոշակի դանդաղկոտությունը շիկացնում է մթնոլորտը Չեչնիայի Հանրապետությունում: Այդ «դանդաղկոտությունը» ժամանակի անհրաժեշտ փուլ է, որն օգտագործվում է Չեչնիայի ու չեչենցիների վերաբերյալ Ռուսաստանի քաղաքացիների հանրային կարծիքի նախապատրաստման համար: Այսպես, վերջին ամիսներին մոսկովյան ամբողջ մամուլն անդադար գրում է Մոսկվայում, Սամարայում եւ Հյուսիսային Կովկասում չեչենական ծագումով քրեական սարքերի մասին: Մինվոդիում պատանդների հետ կապված վերջին միջադեպերն առաջարկելով իր թեկնածությունը, արդեն Նադտերեչնի շրջանի ընդդիմության ղեկավար Ումար Ավտուրխանովն իրեն հայտարարել է Չեչնիայի լիազոր ներկայացուցիչ եւ հայտարարել, որ հարկավոր է ձերբակալել գեներալ Դուդաեւին: Այս ամենին հաջորդեց նախագահ Դուդաեւի վճիռը ընդդիմության երկու ղեկավարների ձերբակալման վերաբերյալ, որոնց նա հայտարարեց «չեչեն ժողովրդի դավաճաններ»: Այսպիսով, ուժերը տարանջատված են, եւ հասկանալի է, որ դա այդպես է ոչ առանց Ռուսաստանի ղեկավարության միջամտության: Այդ ուժերի մեջ Չեչնիայի տարածքի հիմնական մասը վե- քային պահանջները:

Մնում է մեկ բան՝ ժողովրդի աջակցությունը: Եւ այս առումով Ջոհար Դուդաեւի դիրքերը բավական պինդ են, քանզի Չեչնիայում աղքատ բնակչությունն, ըստ էության, զրկվեց վաուչերային սեփականաշնորհման մասնակցելու հնարավորությունից, եւ այդ գործոնի հետեւանքով հանրային դրական կարծիք ձեւավորվեց Ռուսաստանի կազմում Ինգուշիայի մնալու առնչությամբ: Եւ ժողովրդին նախագահ Ջոհար Դուդաեւի խոստացած լավագույն կյանքի բոլոր «առասպելները» այժմ այլեւս չեն գործում: Իրավիճակը բարդանում է նաեւ Չեչնիայի քրեածին պայմանների հետեւան-

ԿՈՎԿԱՍ

Չեչնիա. «Ազատության վերջին կղզին»

Երբ՞ Ջոհար Դուդաեւը հրաժարվում է երկխոսություն վարել Ռուսաստանի ղեկավարության հետ, անհրաժեշտ է կապեր հաստատել ընդդիմության հետ: Իրավիճակը հենց այսպես բնութագրեց Ռուսաստանի Դաշնության խորհրդի առաջին փոխնախագահ Ռամազան Աբդուլաթիպովը:

պաշտոնը, որն ավարտվեց ողբերգաբար, վկայում է, որ Ռուսաստանի եւ Չեչնիայի ներքգործնախարարությունների համագործակցության ժամանակն անցել է: Պատանդների հետ կապված ողբերգությունը վկայում է նաեւ այն մասին, որ Ռուսաստանի իրավապահ մարմինները հակահարված կտան բոլոր քրեական ձեռնարկումներին, չնայելով որեւէ բանի կամ անձի:

Չնայած Չեչնիայի իրավիճակի ողջ արդյունքը, նախագահ Ջոհար Դուդաեւը չի կորցնում ոգու արիությունը: Ու այսօր ստացված տեղեկություններից կարելի է եզրակացնել, որ Չեչնիայի նախագահը հիմնականում կողմնորոշվում է դեպի իր ռազմական ուժը: Անձամբ գեներալ լինելով, նա գտնում է, որ «Չեչնիային հարկավոր է շարժունակ բանակ, որը կկարողանա պաշտպանել իմնիշխան պետությունը, ինչպես նաեւ «երկարյա սոպաների» գործունակությունը»: Չեչնիայի Հանրապետության սոպաների ժողովում գեներալ Դուդաեւը նաեւ հայտարարեց. «Ցույց ամբողջ աշխարհը կտեսնի, որ չեչենական բանակը ոչ թե առաջ է,-այլ խաղաղություն»:

Դուդաեւի այս ցուցադրական հայտարարությունները, ամենայն հավանականությամբ, հիմնազուրկ են: Ուժերն, ըստ էության, բաժանված են երեք մասի: Լաբազանովի կողմում, ըստ որոշ տվյալների, կա հազար մարդ: Մյուս խումբը կազմում է Չեչնիայի Նադտերեչնի շրջանի ընդդիմությունը: Բոլոր երեք կողմերի դիրքորոշումներն անչափ տարբեր են: Երբ Լաբազանովը պահանջում է նախագահ Ջոհար Դուդաեւի հրաժարականը, փոխարախնվում են ընդդիմադիր, տարաժամանումները: Ռամազան Աբդուլաթիպովի այն հայտարարությունը, թե Ռուսաստանի ղեկավարությունը մտադիր է Չեչնիայի ընդդիմության հետ երկխոսություն վարել Ջոհար Դուդաեւի հրաժարման դեպքում, վկայում է, որ Ռուսաստանն, ըստ էության, Չեչնիայում ստեղծում է իշխանության մարմինների խամաճիկային կազմավորում եւ իր նախապատվությունը տալիս դրանց: Այդ դեպքում իրադարձությունները կզարգանան արդեն առկա նմանակների ձեւով. նախ զուտ ռազմական աջակցություն (զենքով), որի հետեւանքով Ջոհար Դուդաեւը Չեչնիայի նախագահից կվերածվի «որոշակի զինված խմբավորման» ղեկավարի, որը շրջանում «գլխավոր ապակայունացնող» գործոնն է»:

Անչափ բարդ է նաեւ Չեչնիայի եւ Ինգուշեթիայի փոխհարաբերությունների հարցը: Անցյալ Ինգուշիայի Հանրապետությունը մինչեւ օրս հստակ պատկերացում չունի իր պետական սահմանների մասին: Չեչնիայի հետ սահմանազատման գործընթացը սառեցվել է մի շարք հանգամանքների բերումով, որոնց մեջ կարեւոր տեղ է գրավում օսինգուշական հակամարտության խնդիրը: Մյուս հանգամանքն այն է, որ արտակարգ դրության գոտին ընդլայնվել է եւ չեչենական հողերին հասցվել Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինի 1994 թ. մայիսի 30-ի հրամանագրով: Այնպես որ, այստեղ եւս նկատվում է առաջա «թեժ կետի» գոյացման նախնական փուլ, որի հիմքում ընկած կլինեն Չեչնիայի նկատմամբ Ինգուշիայի տարածքային պահանջները.

քով: Առհասարակ, Ջոհար Դուդաեւը պետական գործերը վարել է զինվորական ձեւով: Այսպես, օրինակ, 1993 թ. ամռանը Դուդաեւի հրամանագրով վերացվեց գյուղատնտեսության նախարարի պաշտոնը, եւ այդ քայլի նպատակն էր դատել հաստատակամության մեջ մերկացված գյուղատնտեսության այն ժամանակվա նախարարին:

Ջոհար Դուդաեւին չեն աջակցում նաեւ հայտնի «Լեռնցի ժողովուրդների համադաշնությունը» եւ դրա ռազմական կազմավորումները, որոնց միջուկը կազմում էին չեչենները: Ճիշտ է, «Համադաշնության» ղեկավար Շամիլ Բասաեւը մամուլում հանդես եկավ ծավալուն հայտարարությամբ, որով Չեչնիային պաշտպանելու պատրաստակամություն էր հայտնում, սակայն «Համադաշնությունը» վաղուց արդեն չունի երբեմնի ազդեցությունը: Այդ կազմակերպությունն, ըստ էության, որպես Հյուսիսային Կովկասի հակամարտությունների կարգավարիչ, Ռուսաստանի համար սպառեց իր դերն այն բանից հետո, երբ սկսվեց Ռուսաստանի խաղաղարար ուժերի օգտագործումը որպես թեժ կետերի «կրակմարիչ»:

Այսպիսով, Չեչնիայի նախագահ Ջոհար Դուդաեւը մեն մենակ է մնացել Ռուսաստանի դիմաց, որը կայուն դիրքեր գրավելով Չեչնիայի տարածքում, դանդաղ է գործում անտեղի արյուն չհեղելու եւ հյուսիսկովկասյան ընկերակցության կողմից մարդու ու ժողովուրդների իրավունքների խախտման մեջ չմեղադրվելու համար:

ՌՈՒԶԱ ԳԱՐԻԲՅԱՆ,
Պատմագիտության թեկնածու

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ադրբեջանի կուսակցությունները շարադրում են իրենց դիրքորոշումը

ԲԱՔՈՒ, 3 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Ադրբեջանի ժողճակատը հայտարարություն է ընդունել հրադադարի մասին հուլիսի 26-ին ստորագրված համաձայնագրի առնչությամբ: Այստեղ ասվում է, որ ստորագրված պայմանագիրը չի համապատասխանում ադրբեջանցի ժողովրդի շահերին, որից բացվում է Մոսկվայի ներկայացրած ծրագիրը: «Այս էլ որերորդ անգամ Ադրբեջանն այնպիսի փաստաթուղթ է ստորագրում, որից հետո հանրապետությունը հայտնվում է անելանելի իրավիճակում: Ժողճակատը չի ընդունում Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականությունն ու սահմանների անձեռնմխելիությունը չերաշխավորող որեւէ փաստաթուղթ», ասվում է հայտարարությունում: «Ազադլիգ» թերթն իր հերթին տպագրել է Նարիման Ղասիմօղլու («Ազադլիգ» կուսակցություն) եւ Զարդուշտ Ալիզադեի (սոցիալ-դեմոկրատական կուսակցություն) կարծիքները:

Նարիման Ղասիմօղլի. Խաղաղության մեծ համաձայնագրի ստորագրումը Մոսկվայում կնշանակի Լեռնային Ղարաբաղի կորուստ եւ Ադրբեջանի վերջնական թուլացում:

Զարդուշտ Ալիզադե. Վատ խաղաղությունն անգամ պատերազմից լավ է, սակայն այդ խաղաղությունը նախապատրաստվում է Մոսկվայում, որով ստեղծվում է ռուսական զորքի Ադրբեջան վերադառնալու վտանգ: Պետք է բացեիբաց հայտարարել առաջարկվող փաստաթղթերի բովանդակության մասին: Ներկայումս եւ Ադրբեջանը, եւ Հայաստանը, եւ Լեռնային Ղարաբաղը հասունացել են պայմանագիր ստորագրելու համար:

Քանի՞ հոգի կքվեարկեին Ռուցկոյի ու Ժիրինովսկու օգտին

ՄՈՍԿՎԱ, 4 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՍՆԱՐՔ-ԻՆՏԵՐ-ՊՐԵՍ: Եթե Ռուսաստանում նախագահական ընտրությունների վերջին փուլ անցնեին Ալեքսանդր Ռուցկոյը եւ Վլադիմիր Ժիրինովսկին, առաջինի օգտին կքվեարկեր հարցման մասնակիցների 22, երկրորդի օգտին՝ 9-ը տոկոսը: 44 տոկոսը կջնջեր երկուսի ազգանունը, 18 տոկոսը չէր քվեարկի: Այն հարցին, թե Ռուսաստանում այսօր ով ունի «նոր ռուս» դառնալու առավել մեծ հնարավորություն, հարցման մասնակիցների 34 տոկոսը պատասխանեց՝ ձեռներեց, ռիսկի դիմող մարդիկ, 21 տոկոսը նշեց նյութական բարիքներ տնօրինողներին, 11 տոկոսը՝ նախկինում նման հնարավորություն ունեցած անձանց, 13 տոկոսը՝ նախկին կուսակցական-կոմերիտական կառույցների ներկայացուցիչներին: Սրանք են «Հանրային կարծիք» հիմնադրամի անցկացրած քաղաքային բնակչության համառուսական հարցման արդյունքները:

Ղրիմ. Թաթարների երազած պետականությունն այժմ անհնար է

ՍԻՄՖԵՐՈՊՈԼ, 3 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Այստեղ կայացավ Ղրիմի թաթարների ազգային շարժման կազմակերպության գիտագործնական խորհրդաժողով: Այնտեղ ելույթ ունենալով, կազմակերպության ղեկավար Էրեջեպ Խայրեդինովը հայտարարեց, որ Ղրիմի թաթարները կձգտեն պետականության, քանի որ «մեր հիմնական նպատակը Ղրիմի թաթարների ազգային պետության կառուցումն է»: Խայրեդինովն ասաց, որ Ղրիմի Հանրապետությունը բնավ Ղրիմի թաթարների պետականության ձեւ չէ: Մանավանդ որ Ղրիմի Գ-Խ-ում թաթարների Կուրուլթայի մեջլիսական խմբի բոլոր նախաձեռնությունները «մերժվում են թվային պարզ մեծամասնությամբ»: Ղրիմի թաթարների ավելի ազդեցիկ կազմակերպության Մեջլիսի նախագահ, Ղրիմի Գ-Խ պատգամավոր Ռեֆաթ Չուբարովը հայտարարեց, որ այժմ անհնար է Ղրիմի թաթարների պետականությունը վերականգնել այն ձեւով, որին ձգտում են ազգային շարժման շատ ակտիվիստներ»:

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ

Բելառուս-Ռուսաստան. Փողային համակարգերի միավորման փուլերը կպարզվեն սեպտեմբերին

ՄՈՍԿՎԱ, 3 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՄՆԱՐՔ: Ռուսաստանի վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրդինն այսօր հայտնեց, որ Ռուսաստանի եւ Բելոռուսիայի դրամական համակարգերի միավորման հիմնական փուլերը կպարզվեն սեպտեմբերին: Դա ասվեց Բելոռուսիայի նախագահ Ալեքսանդր Լուկաշենկոյի հետ բանակցություններից հետո: Չեռնոմիրդինը նաեւ նշեց, որ միավորումը տեղի կունենա դանդաղ, քանի որ արագ միավորմանը «շատերը պատրաստ չեն դիմանալ»: Ռուսաստանի վարչապետի խոսքերով, «միավորումը նախատեսում է միասնական մոտեցում տնտեսական խնդիրների նկատմամբ: Մինչդեռ Բելոռուսիան այսօր հետ է մնացել բարեփոխումների բնագավառում»:

Ալեքսանդր Լուկաշենկոն իր հերթին հայտնեց, որ Բելոռուսիայի ղեկավարությունն այլեւս չի ձգտում արագացնել միավորումը: Նա համաձայնեց Չեռնոմիրդինի այն կարծիքին, որ նախ պետք է համապատասխանեցնել երկու երկրների տնտեսական պայմանները: Օրինակ, Ռուսաստանում արժեզրկումն ամսական կազմում է 5-6, իսկ Բելոռուսիայում՝ 40 տոկոս:

Լուկաշենկոն ասաց, որ Մինսկում անհամբեր սպասում են Ելցինին եւ Չեռնոմիրդինին, որոնք պետք է ստորագրեն բարեկամության ու փոխօգնության պայմանագիր, ինչպես նաեւ մոտ 20 միջկառավարական համաձայնագիր: Նրա խոսքերով, Ռուսաստանի նախագահն ու վարչապետը կատարել են Բելոռուսիային աջակցելու իրենց խոստումը:

Այս կապակցությամբ Վիկտոր Չեռնոմիրդինը հայտարարեց, որ Ռուսաստանի կառավարությունը խորհրդարանային արձակուրդից հետո պետք է Պետդումային խնդրի վավերացնել Բելոռուսիային 150 մլրդ ռուբլի վարկ հատկացնելու համաձայնագիրը: Նա խոստացավ, որ Ռուսաստանը եղբայրական հանրապետությանը կօգնի բարեփոխումների իր փորձով: Լուկաշենկոն իր հերթին նշեց, որ Բելոռուսիայում համատարած սեփականաշնորհում չի լինելու: Իր երկիրը ծրագրում է Ռուսաստանին իր պարտքը մարել առաջին հերթին բելոռուսական ապրանքների առաքումներով:

ՈՒԿՐԱԻՆԱ

Կուչման ուզում է բարեփոխել լրատվությունը

Ուկրաինայի նախագահ Լեոնիդ Կուչման իր հրամանագրով չեղյալ հայտարարեց Լեոնիդ Կրավչուկի մի շարք հրամանագրեր: Մասնավորապես խոսքը 1994 թ. ապրիլի 25-ի «Հեռուստատեսության եւ ռադիոհաղորդումների հարցերի ազգային խորհրդի մասին» եւ 1994 թ. հունիսի 3-ի «Հեռուստատեսության եւ ռադիոհաղորդումների հարցերի ազգային խորհրդի ժամանակավոր կանոնադրության մասին» հրամանագրերի մասին է: Ինչպես նշվում է Կուչմայի հրամանագրում, այդ երկու փաստաթղթերը չեն համապատասխանում «Հեռուստատեսության եւ ռադիոհաղորդումների մասին» Ուկրաինայի օրենքին: Նախարարների կաբինետին առաջարկվում է միջոցներ ձեռնարկել հեռուստատեսության եւ ռադիոհաղորդումների հարցերի ազգային խորհրդի վերացման նպատակով:

Լեոնիդ Կրավչուկն այդ խորհուրդը հիմնել էր որպես պետական հեռուստատեսության վրա իշխանության կառույցների յուրօրինակ վերահսկիչ մարմին: Ինչպես ասաց Կուչմայի բարձրաստիճան աշխատակիցներից մեկը, հրամանագիրը կոչված է նպաստելու զանգվածային լրատվության միջոցների ժողովրդավարացմանը:

Ուկրաինացի ազգայնականների կազմակերպության բողոքի ժողովը օգոստոսի 3-ին նախագահ Լեոնիդ Կուչմային բողոք հղեց այն կապակցությամբ, որ ռուսաց լեզվին տրվելու է պաշտոնական կարգավիճակ, ուկրաինական նոր անձնագիրը լինելու է երկլեզվյա եւ տնտեսական դաշինք է կնքվելու Ռուսաստանի հետ: Ազգայնականները «չեն պաշտպանի Կուչմայի քաղաքականությունը» եւ հայրենասերներին կոչ են անում «զգոն լինել եւ անհրաժեշտության դեպքում պաշտպանել հայրենիքը նեոկոմունիզմի սպառնալիքից»:

ՌԻԱ-ՍՆԱՐՔ, ԻՆՏ-ՊՐԵՍ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Գեներալ Լեբեդի կարճ երգը.

ՄՈՍԿՎԱ, 4 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Գեներալ Լեբեդն, ամենայն հավանականությամբ, հրաժեշտ կտա 14-րդ բանակի զորահրամանատարի պաշտոնին: Չի բացառվում, որ այն տեղակայված է Մերձդնեստրում: «Երբ ինձ պաշտոնանկ անեն, ես չեմ շարունակի ծառայությունը բանակում: Երեւի դա հենց որ մեկին ձեռնտու է», հայտարարել է այս օրերին Մոսկվայում գտնվող գեներալը:

Բաքու. 34,2 տոկոսը չի վստահում լրատվությանը

ԲԱՔՈՒ, 4 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՍՆԱՐՔ-ԻՆՏԵՐ-ՊՐԵՍ: Ադրբեջանի մայրաքաղաքի հարցման ենթարկված բնակիչների 34,2 տոկոսը հայտարարեց, որ չի վստահում զանգվածային լրատվության միջոցների տեղեկատվությանը, 23,8 տոկոսը դրան հավատում է մասնակիորեն, 13,6 տոկոսը՝ լիովին, 28,4 տոկոսը դժվարացել է պատասխանել:

«ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ» ռադիոկայանն ամեն օր

Ամեն օր ժ. 18-19-ը միջին ալիքով, 1395 կհ հաճախականությամբ եւ առավոտյան 6:40-7:40 Երեւանի քաղաքային ցանցով, կարճ եւ միջին ալիքներով եթեր են հեռարձակվում «Ազատություն» ռադիոկայանի հայկական բաժնի ծրագրերը:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

հրատապ

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Չիլլերը ժխտում է հայոց ցեղասպանությունը

– Տիկին Չիլլեր, վերջերս շատ է խոսվում այն բարեփոխումների մասին, որ Թուրքիան կատարել է վերջին 10-15 տարիների ընթացքում: Դրանք կապվում են Ձեր անվան հետ, որպես էկոնոմիկայի նախարարի: Ի՞նչ է Ձեր անձնական կարծիքն այդ մասին:

– 1980-ի սկզբներին Թուրքիան սկսեց իրագործել շուկայական տնտեսության քաղաքականությունը: Մենք հիմք դրեցինք անհրաժեշտ կառույցների, քաջալերեցինք արտահանումը և նվազեցրինք պետական միջամտությունը: Այդ միջոցառումներն էլ դրական ազդեցություն ունեցան թուրքական տնտեսության վրա: Այնուամենայնիվ, 80-ականների կեսերին թուրքական տնտեսությունն սկսեց լարվածության նշաններ ցույց տալ: Ավելացավ բյուջեի դեֆիցիտը, առաջ բերելով արժեզրկումը: Այդ ժամանակ էր, որ ես առաջարկեցի մտցնել մի քանի ուղղումներ: Երբ վարչապետ դարձա, սկսեցի իրագործել տնտեսական մի ծրագիր, որի նպատակն էր առողջացնել տնտեսությունը: Արեցի կառուցվածքային մի շարք բարեփոխումներ: Ապրիլի 5-ին հայտարարված այդ միջոցառումներն էլ այժմ իրենց արդյունքներն են տալիս:

– Ի՞նչ անմիջական նպատակներ է հետապնդում Ձեր կառավարությունը քաղաքականության և տնտեսության բնագավառում:

– Տնտեսության մեջ մեր առաջնահերթ խնդիրը ծախսումների կրճատումն է, բյուջեի հավասարակշռությունն ու պետական տնտեսական ձեռնարկությունների սեփականաշնորհումը: Իսկ քաղաքականության բնագավառում մենք ձգտում ենք առաջին հերթին իրականացնել օրինական մի շարք բարեփոխումներ և սահմանադրական սահմանումներ: Միաժամանակ մենք կուզենայինք հաջող ավարտի հասցնել ահաբեկչության դեմ պայքարը:

– Ի՞նչ ուղղություններով պետք է զարգանա Թուրքիան առաջիկա տասը տարիներին: Որո՞նք են դրանց նպաստող և խանգարող երևույթները:

– Ես համոզված եմ, որ Թուրքիան 21-րդ դար ոտք կդնի որպես աշխարհի առաջնակարգ տնտեսական ուժերից մեկը: Մենք դրա համար անհրաժեշտ հնարավորություններն ունենք: Մեր ձեռնարկած միջոցառումներով մենք արդեն ստեղծել ենք տնտեսության ուժեղ և հաստատուն աճի բոլոր հիմքերը: Իսկ ժողովրդավարության գործընթացը, որն սկսված է, էլ ավելի կամրապնդի Թուրքիայի ձեռքբերումներն այդ բնագավառում: Տասը տարուց Թուրքիան Եվրամիության լիիրավ անդամը կդառնա: Բնականաբար խոչընդոտներ կան այդ ճանապարհին, սակայն դրանք անհաղթահարելի չեն:

– Շատերի կարծիքով Ձեր երկրի առաջ ծառացած ամենալուրջ խնդիրներից մեկն այսօր քրդական հարցն է, որը դեռ լուծում չի ստացել: Ո՞րն է դրա էությունը և որո՞նք են, Ձեր կարծիքով, լուծման հնարավոր ճանապարհները:

– Թուրքիայում մենք քրդական խնդիր չունենք: Քրդական ծագում ունեցող մեր քաղաքացիները հավասար գործընկերներ են և բնակչության մյուս մասի հետ միասին օգտվում են միևնույն իրավունքներից ու արտոնություններից: PKK ահաբեկչական խումբը, որն իբր գործում է ամբողջ քուրդ քաղաքացիների անունից, սպանում է առաջին հերթին հենց իրենց՝ քրդական ծագում ունեցողներին: Այդ ահաբեկչությունն ուղղված է ժողովրդավարության և մարդու իրավունքների դեմ: Դիարբաքըր, Հարավարևելյան Անատոլիայում, որտեղ ապրում է մեր քուրդ քաղաքացիների մի մասը, PKK-ն խորտակել է տնտեսական և հասարակական ենթակառույցները, պատճառ դառնալով մեր քուրդ քաղաքացիների շրջանում գործազրկության աճին: Բայց այժմ, երբ արդեն վերահսկում ենք այդ ահաբեկչական խմբի գործունեությունը, ավելի շատ ներդրումներ կլինեն այդ շրջանում: Ահաբեկչության դեմ պայքարին պետք է մասնակցեն բոլոր երկրները: Ահաբեկչությունը վարակիչ է, և եթե միջոցներ չձեռնարկվեն ժամանակին, բոլոր երկրներն էլ վաղ թե ուշ ստիպված կլինեն դիմակայել այդ աղետին: Այդ պատճառով էլ մենք կոչ ենք անում բոլոր երկրներին համագործակցել մեզ հետ այդ հարցում: Հուսով ենք, որ PKK-ի ահաբեկչական գործունեության նկատմամբ Ֆրանսիայի և Գերմանիայի որդեգրած դիրքորոշումն օրինակ կծառայի մյուս երկրների համար: Կուզենայինք հիշեցնել նաև, որ ԵԱՀԽ-ի համագործակցության շրջանակներում ահաբեկչության դեմ պայքարը բոլոր անդամ երկրների պարտականությունն է:

– Խորհրդային Միության փլուզումից հետո մեր երկրները դարձել են ավելի մոտիկ հարևաններ: Առաջիկա մի քանի տարիների ընթացքում զարգացման ի՞նչ հեռանկարներ եք կանխատեսում Թուրքիայի և Հայաստանի համար:

– Խորհրդային Միության տարանջատումը հնարավորություն ընձեռեց մեզ հարաբերություններ հաստատել Հարավային Կովկասի երկրների հետ, որոնց հետ կապը տասնամյակներ շարունակ առկախված վիճակում էր: Թուրքիան առանց խտրականության դրսևորելու և շրջանում համագործակցության ոգին վառ պահելու նկատառումներով, ճանաչեց Հարավային Կովկասի երեք պետություններին՝ Հայաստանին, Ադրբեջանին և Վրաստանին: Նույն նկատառումներով էլ Թուրքիան հրավիրեց Հայաստանին դառնալու Սևծովյան տնտեսական համագործակցության հիմնադիր երկրներից մեկը: Հայաստանի հետ բարի դրացիական հարաբերություններ ստեղծելու հնարավորություններն առկա են: Անհամբերությամբ սպասում ենք, որ հայկական կողմը գիտակցի, թե համագործակցությունն առաջին հերթին նպաստավոր է հենց իր՝ Հայաստանի համար: Մեր միակ ակնկալիքը Հայաստանից այն է, որ նա հարգի միջազգային նորմերն ու սկզբունքները և ճանաչի իր հարևան Ադրբեջանի սահմանային ու տարածքային ամբողջականությունը: Երբ Հայաստանը հեռանի այս դիրքերից և դադարեցնի ազերի տարածքների գրավումը, ոչ մի պատճառ չի մնա, որ մեր սահմանակից հարևանի հետ հարաբերությունները սկսեն բնականոն ընթացք:

–Չնայած նախկին խորհրդային երկրներից Հայաստանի հետ Թուրքիայի սահմանը ամենաերկարն է, Թուրքիան դեռևս դիվանագիտական հարաբերություններ չի հաստատել նրա հետ: Որո՞նք են դրա իսկական պատճառները:

–Ինչպես ես արդեն փորձեցի բացատրել, մեր միակ ակնկալությունը Հայաստանից այն է, որ նա գործի միջազգային նորմերի ու սկզբունքների համաձայն: Ում կողմից էլ որ գործադրվի այն, սահմանների փոփոխումը, ուժային միջոցներով քաղաքական առավելություն ձեռք բերելը, և հարևան երկրների տարածքային ամբողջության անտեսումը ընդունելի չեն Թուրքիայի համար: Մենք պատրաստ ենք բոլոր տեսակի, այդ թվում և դիվանագիտական, հարաբերություններ հաստատել Հայաստանի հետ, եթե հայկական ուժերը հետ քաշվեն Ադրբեջանից և մեկ միլիոն ադրբեջանցի փախստականներին հնարավորություն ընձեռվի ապահով վերադառնալ իրենց տները:

– Հաճախ է խոսվում այն մասին, որ թուրք-հայկական հարաբերությունների կանոնավորման գործում խոչընդոտներից մեկը Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտությունն է: Բայց Թուրքիան միակողմանիորեն պաշտպանում է Ադրբեջանին: Չե՞ք կարծում, որ նրա այդ կարծր կեցվածքը խանգարում է Թուրքիային խաղաղարար միջնորդի դեր կատարելու, հետևաբար նաև տարածաշրջանում ավելի գործուն դեր խաղալու:

– Առաջին հերթին ես պետք է ընդգծեմ, որ հակամարտությունը Հայաստանի և Ադրբեջանի միջև է, Լեռնային Ղարաբաղի հարցի շուրջ: Ինչ վերաբերում է միակողմանի օժանդակությանը, մենք այն դիտում ենք որպես միջազգայնորեն ընդունված նորմերի ու սկզբունքների պաշտպանություն, և վստահ եմ ներկա դրությամբ մենք միակը չենք այդ հարցում: Բազմակարծիքային, ժողովրդավարական և քաղաքակիրթ միջազգային հասարակայնությունում յուրաքանչյուր պետություն պարտավոր է հարգել ուրիշների սահմանային, տարածքային ամբողջականությունն ու բացարձակ ինքնիշխանությունը: Մինչդեռ Հայաստանը համառորեն խախտում է միջազգային այս հիմնական օրենքը: Ինչպես բոլորս գիտենք, Ադրբեջանի տարածքի 20 տոկոսը գրավված է հայկական ուժերի կողմից, և մեկ միլիոնից ավելի ազերի քաղաքացիներ իրենց երկրում դարձել են փախստականներ: Անդրադառնալով միջնորդի դերին, ես պետք է նշեմ, որ գտնվելով միևնույն տարածաշրջանում, Թուրքիան արդեն իսկ ԵԱՀԽ-ի շրջանակներում ստեղծված Մինսկի խմբի գործուն անդամներից է, որը հետամուտ է լինում հակամարտությանը գտնել խաղաղ ու վերջնական լուծում: Բացի այդ Թուրքիան մեծ ջանքեր է գործադրում լուծելու այդ խնդիրը, որը վտանգավոր դառնալով սպառնում է շրջանի խաղաղությանն ու անվտանգությանը:

– Լեռնային Ղարաբաղի հարցն այսօր անմիջականորեն լուծում պահանջող իրականություն է: Ի՞նչ լուծում եք տեսնում Դուք: Շատերն, օրինակ, որպես լուծում առաջարկում են ստեղծել Ադրբեջանի Դաշնություն: Ո՞րն է ձեր վերաբերմունքը:

– Ես լրիվ համաձայն եմ ձեզ հետ այն հարցում, որ Հայաստանի և Ադրբեջանի միջև գոյություն ունեցող հակամարտության անհրաժեշտ է գտնել շուտ լուծում: Ինչպես ես արդեն նշեցի, այս հակամարտությունն սպառնում է ամբողջ տարածաշրջանին: Մենք գտնում ենք, որ հակամարտող կողմերն իրենք բանակցությունների միջոցով պետք է լուծեն Լեռնային Ղարաբաղի խնդիրը: Ադրբեջանն ինքնուրույն ու անկախ պետություն է և Թուրքիան մտադրություն և իրավունք չունի խառնվելու նրա գործերին:

– Թուրք-հայկական հարաբերությունների բարելավման գործում մյուս լուրջ խոչընդոտը դարասկզբում Օսմանյան կայսրության տարածքում կատարված դեպքերն են, որոնց ընթացքում հազար հազարավոր թուրքահայեր սպանվեցին կամ տեղահանվեցին: Ինչո՞վ եք բացատրում այն, որ թուրքական իշխանությունները չեն ցանկանում իրենց դիրքորոշումն արտահայտել այդ հարցի շուրջ: Ի՞նչ անցանկալի հետևանքներից եք վախենում:

– Ճիշտ չէ, որ թուրքական իշխանությունները չեն ցանկանում իրենց դիրքորոշումն արտահայտել այսպես կոչված «Հայկական հարցի» վերաբերյալ: Մեր դիրքորոշումը շատ հստակ է: Այսօր արդեն ակնհայտ է, որ հայկական պնդումները հիմնավորված չեն, և պատմական փաստերի առաջ ցնորական են: Հայերը ոչ մեկ ձևով ցեղասպանության չեն ենթարկվել: Այնպես որ Թուրքիային և թուրքերին չի կարելի մեղադրել մի բանի մեջ, որը տեղի չի ունեցել: Այս պարզ պատճառով էլ անիմաստ է մտացածին հորինվածքի համար վնասուց հատուցում պահանջել Թուրքիայից: Դարեր շարունակ հայկական փոքրամասնությունը կողք կողքի ապրել է թուրքերի հետ Արևելյան Անատոլիայում: Երբ հարցը ավելի խորը քննենք, կտեսնենք որ այն շատ ուրիշ խնդիրների հետ է առնչվում, որոնք կապ չունեն հայերի հետ: Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ առաջին համաշխարհային պատերազմի օրերին հայերը համագործակցում էին ռուսական բանակի հետ, պատերազմական շրջաններից նրանց մեկ ուրիշ վայր տեղափոխելը օսմանյան կայսրության որոշումը ինքնապաշտպանության չափավոր և բացարձակապես օրինական միջոց էր: Առաջին համաշխարհային պատերազմի դեպքերը ողբերգական էին և՛ թուրքերի և՛ հայերի համար: Այնպես որ պատճառ կլինե՞ր հարցնել, թե հայերն ինչքան ժամանակ դեռ պետք է այլ ուժերի ձեռքում խաղալիք դառնան, թուրքերի հետ համագործակցելու և նրանց հետ բարիդրացիական հարաբերություններ հաստատելու փոխարեն:

– Հայ քաղաքական գործիչներից ու՞մ հետ եք հանդիպել և ինչպիսին է ձեր տպավորությունը նրանցից:

– Ես հայ առաջնորդներից ոչ մեկի հետ չեմ տեսակցել: Սա, անշուշտ, չի նշանակում, որ Հայաստանի հետ երկխոսության մեր բոլոր ճանապարհները փակված են: Ընդհակառակը, երբ էլ որ առիթ ստեղծվել է, մեր պաշտոնական ներկայացուցիչները կապ են հաստատել նրանց հետ: Ժամանակ առ ժամանակ, կարծիքներ փոխանակելու համար, մեր արտգործնախարարները հանդիպել են իրար միջազգային համաժողովների ժամանակ:

– Ներկայումս կարևոր հարցերից մեկն այն է, թե ինչպես նավթը Կենտրոնական Ասիայից տեղափոխել Եվրոպա: Մի քանի տարբերակներ կան մշակված: Ո՞րն եք դուք գերադասում: Ո՞րն է ձեր կարծիքը Հայաստանի վրայով խողովակաշարի անցկացման նախագծի մասին:

–Մեր կարծիքով նավթը Միջերկրական ծով հասցնելու ամենահարմար ճանապարհը Բաքու-Ջեյհան խողովակաշարի օգտագործումն է: Խողովակաշարի միջոցով նավթի տեղափոխումը շատ ավելի խնայողական է, քան նավթատար նավերով տեղափոխումը: Թուրքիան առարկություն չունի, որ նավթատար խողովակները անցնեն Հայաստանի տարածքով և մեր կարծիքով, դա ամենախնայողական տարբերակը կլինի: Բայց դժվար է իրականացնել նման մի ծրագիր, քանի դեռ պատերազմ գոյություն ունի Հայաստանի և Ադրբեջանի միջև: Դա կարելի է իրագործել, երբ խաղաղություն և կայունություն հաստատվի: Եվ ես հավատացած եմ, որ դրանից կշահի ամբողջ տարածաշրջանը:

– Դուք առաջին կին վարչապետն եք Թուրքիայի պատմության մեջ: Այդ հանգամանքը Ձեզ օգնո՞ւմ է, թե խանգարում:

– Առաջին կին վարչապետը լինելու հանգամանքը ընդգծում է այն հավասար հնարավորությունները, որ տղամարդիկ և կանայք վայելում են Թուրքիայում: Ժողովրդավարական և աշխարհիկ արժեքները, որոնց Թուրքիան հարում է, դրսևորվում են կյանքի բոլոր բնագավառներում: Հաջողության հասնելու գրավականը մարդու արժանիքն է, և ոչ թե սեռը: Հանրապետության հռչակումից ի վեր անցած 70 տարիների ընթացքում թուրք կանայք պաշտոններ են զբաղեցրել որպես խորհրդարանի անդամներ, նախարարներ, կառավարիչներ և դատավորներ: Այն փաստը, որ Թուրքիան այժմ վարչապետուհի ունի, խոսում է թուրք կանանց հասարակական-քաղաքական աստիճանական զարգացման ներկա մակարդակի մասին և կոչ է անում բոլոր կանանց չխուսափել հնարավորություններից:

– Տիկին Չիլլեր, առաջին անգամն է, որ հայ ընթերցողները առիթ պետք է ունենան Ձեր անմիջական պատասխանները կարդալու: Կուզենայի՞ք ինչ-որ բան ավելացնել:

– Քանի որ առաջին անգամն է, որ հայ ժողովուրդը պետք է լսի իմ ողջույնի խոսքերը, ես կուզենայի, որ նա հասկանա այն փաստը, որ Թուրքիան նրա նկատմամբ նախապաշարմունք կամ թշնամանք չունի: Հուսով եմ, հայ ժողովուրդը լավագույնս կօգտվի մեր այս դիրքորոշումից: Աշխարհն այնքան արագ է փոխվում, որ կռիվների ու ազգային հակամարտությունների ժամանակ չկա: Ժամանակը հասել է համագործակցության: Մենք մեր ջանքերը պետք է գործադրենք ժողովրդավարության և բարօրության օգտին: Անկախությունն ու ինքնուրույնությունը այնպիսի թանկարժեք հասկացություններ են, որ ազգերը չպետք է չարաշահեն և ավերեն դրանք, այլապես աշխարհը քաոսի կվերածվի, որտեղ ոչ ոք չի կարողանա խուսափել անցանկալի հետևանքներից: Երիտասարդ սերունդը չպետք է մարտադաշտերում կորչի: Մենք պետք է լավագույնս օգտագործենք բարեկամության, վստահության և համագործակցության հնարավորությունները:

Հարցազրույցը վարեց
ԼՈՒՍԻՆԵ ՂԱՐԱԽԱՆՅԱՆԸ
Անկարա-Մոսկվա

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ միջազգային

ԿԱՄԲՈՋԱ

Կարմիր քմերները վերստին պատրաստվում են ցասկի

Կամբոջայի Ազգային ժողովը վերջապես օրենքից դուրս հայտարարեց կարմիր քմերների շարժումը: Երկու տասնամյակ տեւող դադարից հետո նրանք վերստին դարձան կամբոջական անտառների եւ բրնձի դաշտերի վտանգավոր «տղաներ»:

Կարմիր քմերներն իշխանությունը բռնազավթել էին 1975 թվականին մաոիստական բնույթի պատերազմի հետեւանքով, շրջապատելով գյուղեր ու քաղաքներ, գերի վերցնելով եւ

Պնոմպենում գոյություն ունեն 70-ական թվականներին: Կամբոջայի այժմյան 60 հազարանոց բանակում նախկինի նման կան բավականաչափ «տղաներ» ավելի քան 2 հազար գեներալներ եւ 10 հազար գնդապետներ:

Իր գոյության ամբողջ ընթացքում Ազգային ժողովն ընդունել է միայն երկու օրենք. 1994 թվականի բյուջեի մասին օրենքը եւ մի փաստաթուղթ՝ տարածքների բարեկարգման մասին: Ներկա նստաշրջանում, որը սկսվել

ներդրումներ տրամադրող ՄԱԿ-ի հասկացումները խաղաղություն չհաստատեցին, նոր պետության հիմնադրումը դանդաղում է:

Պոլ Պոտը հուսով է, որ միմյանց հետ գզվող բազմաթիվ կուսակցություններից եւ նախկին կոմունիստական դաշտերից կազմված կառավարությունը կարող է փլուզվել, եւ կարմիր քմերների ճանապարհը դեպի իշխանություն կբացվի: Այժմ նրանք գործում են ակտիվորեն, երկրի հեռավոր շրջան-

տանելով պատանդներին, այդ թվում նաեւ արտասահմանցիների: Նրանց իշխանության գալուն նպաստեց ԱՄՆ-ի օգնությունից օգտվող գեներալ Լոն Նոլի վարչակարգում տարածված կաշառակերությունը: Նրա տղաները Վաշինգտոնից փող էին կորզում, այնտեղ ուղարկելով գոյություն չունեցող զինվորների՝ «տղաների» ցուցակները:

Սակայն կարմիր քմերները ղեկին չդիմացան այն բանից հետո, երբ նրանց ղեկավար Պոլ Պոտի քաղաքականությունը երկիրը հետ շպրտեց «զրո թվականին», ինչպես նա անվանում էր իր այդ նպատակը: Նրա դաժան քաղաքականությունը հանգեցրեց կամբոջական քաղաքներից բնակչության զանգվածային արտաքսմանը եւ ավելի քան մեկ միլիոն մարդկանց սպանությանը: Սահմաններում ապստամբները դրդեցին վիետնամական բանակի ներխուժումը, եւ Պոլ Պոտը գահընկեց եղավ:

Պառլամենտական ընտրությունների արդյունքում, որոնք անցկացվեցին 1993 թվականի մայիսին ՄԱԿ-ի հովանու ներքո, Կամբոջայում առաջացավ կոալիցիոն փխրուն կառավարություն: Կարմիր քմերները մայիսյան ընտրությունները բոյկոտի ենթարկեցին:

Այսօր այստեղ կաշառակերության միեւնույն մակարդակն է, որը

է ապրիլին եւ աշխատանքը շարունակել հուլիսին, պատգամավորները անց են կացրել միայն երեք ընդհանուր նիստ: Կենսականորեն կարեւոր օրենքների նախագծերը՝ արտաքին ներդրումների կարգի մասին, դեռ

ներում հավաքագրելով իրենց կողմնակիցներին, որտեղ գյուղացիները չստացան կենսապայմանների բարելավման խոստումներից հետո կազմավորված կառավարության օրոք:

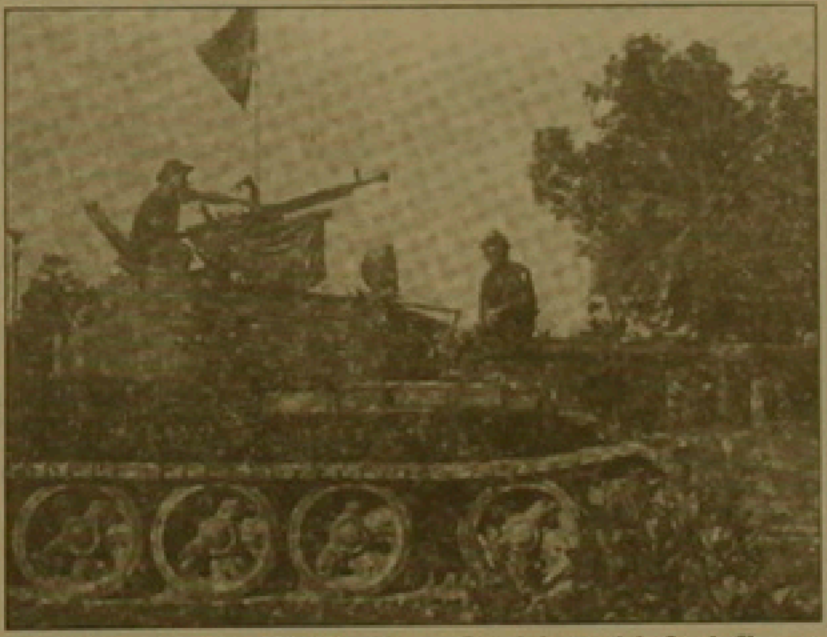

պահպանում են իրենց ճնշարկմանը: Իսկ մի քանի ոչ պակաս կարեւոր նախագծեր, մասնավորապես քաղաքացիության մասին օրենքը, նույնիսկ ներկայացված չեն պառլամենտական հանձնաժողովին: Այնպես որ Կամբոջայում, որտեղ մեծ

Օտարերկրյա դիվանագետները չափազանց մռայլ են տրամադրված: «Մենք այս ամենը տակավին ավելի վաղ ենք տեսել», ասում է նրանցից մեկը: Մի՞թե պատմությունը կկրկնվի»:

«Թայմս», Լոնդոն

ԱՏՈՄԱՅԻՆ ԷՆԵՐԳԵՏԻԿԱ

Կուրսը քաղցածին խոսոր է բռնում

Չորս տասնամյակների ընթացքում Արեւմուտքը ծախսել է այնքան, որքան պահանջվում էր միջուկային բնագավառում սովետներից հետ չմնալու համար: Օրերս Մեծ յոթնյակը 200 միլիոն դոլլար է առաջարկել անվտանգի Չեռնոբիլի ատոմակայանի փակման համար: Դա վկայում է, որ մենք դեռեւս երկար տարիներ կմնանք ԽՍՀՄ-ի միջու-

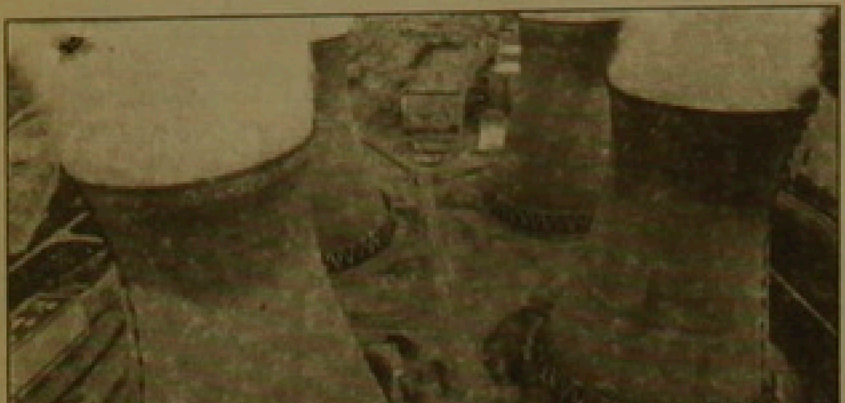

կային անբավարարության պատանդներ: Չեռնոբիլի դարմանները, որոնք այդպես անհանգստացրին եվրոպացիներին, սովորական են նախկին Խորհրդային Միության համար: Այնտեղ տակավին գործում են չեռնոբիլյան տիպի 13 ռեակտորներ: Չեռնոբիլի սարկոֆագը, որը ծածկեց պայթեցված ռեակտորի մնացորդները, սպառնում է փլուզվել: Մեծ վտանգ է ներկայացնում

պահեստամասերի եւ ուրանային տեխնոլոգիաների պակասը, որոնցից շատերը մնացել են Ռուսաստան, ստանալով ավելի բարձր աշխատավարձ: Արեւմուտքը ցանկանում է բացառել ամենաառավել պատահականությունները ամենավտանգավոր ռեակտորներում եւ միեւնույն ժամանակ Ռուսաստանին եւ Ուկրաինային փորձում է համոզել, որ

այդ կայանները չի կարելի դարձնել անվտանգ, նրանք պետք է փակել:

Ամենադժվար հարցը՝ ինչով փոխարինել անհուսալի ռեակտորները: Ռուսաստանը եւ Ուկրաինան բացասականորեն են վերաբերվում նոր ռեակտորներին: ԱՄՆ-ը, Համաշխարհային դրամատունը եւ ուրիշները գտնում են, որ դիզելային վառելիքի, քարածուխի եւ գազի է-

լեկտրակայանները, արդյունավետության բարձրացման դեպքում, ատոմային կայանների հետ համեմատած, ավելի էժան են եւ անվտանգ: Կասկածի վերաբերություններից հետո Մեծ յոթնյակը որոշեց ընդունել կատարել հօգուտ նոր կառուցվածքի ռեակտորների, որի դեմ շատերը ԱՄՆ-ում կառարկեն: Խնդիրը, սակայն, այն է, որ Արեւմուտքի առաջարկած օգնության գումարը մի-սի խստորեն հասկացվի ԱԷԿ-ի փակմանը:

Անհրաժեշտ է գտնել լավագույն միջոցներ բարենորոգումների հասնելու եւ միեւնույն ժամանակ ռեակտորների համար պատասխանատվությունը դնել տեղական իշխանությունների վրա: Ավելի շատ ծախսել մարդկանց վրա՝ ահա թե որն է այդ դժվարին հարցի պատասխանը: Ինչպես արեւմտյան օգնության այլ ձեւերը, Մեծ յոթնյակի առաջարկությունը արհամարհում է այն հիմնական դասերից մեկը, որը քաղվել էր Մարշալի պլանի հաջողությունից, որի մասին այդքան շատ են խոսում. Արեւմուտքի առաջարկությունը շատ քիչ հասկացումներ է նախատեսում Ռուսաստանի եւ նախկին ԽՍՀՄ-ի այլ հանրապետությունների մասնագետների նախապատրաստման համար «արեւմտյան տարածքում», որտեղ նրանք կկարողանային առնչվել տեխնոլոգիական եւ կառավարման բարձրագույն այլ մակարդակին: Աշխատավարձի չափը նույնպես արհամարհված է:

«Ինթերնեշնլ հերալդ թրիբյուն», Փարիզ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Քոլը քննադատեց դեմոկրատ-սոցիալիստներին

ԲՈՆՆ, 4 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Ելույթ ունենալով Ռոստոկում, Գերմանիայի կանցլեր Քոլը խիստ քննադատության է ենթարկել դեմոկրատական սոցիալիզմի կուսակցությունը, նշելով, թե այն նույն կոմունիստական կուսակցությունն է: Դիտորդների կարծիքով, Քոլը մտավախություն ունի, որ այս կուսակցության Բունդեսթագում հայտնվելու դեպքում կվտանգվի քրիստոնյա-դեմոկրատների կառավարությունը:

Սպիդը սպառնում է Ասիային

ՊԵԿԻՆ, 3 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: Ասիայի երկրները կանգնած են իր ծավալներով աննախադեպ սպիդի համաճարակի սեւ վտանգի առջեւ, որն ի վիճակի է ի չիք դարձնել տարածաշրջանի տնտեսական ծաղկումը, հայտարարեց Ասիական զարգացման բանկի (ԱԶԲ) փոխվարչապետ Պիտեր Սալիվանը: Ինչպես հաղորդում են Պեկինից, նա ելույթ է ունեցել Մանիլայում, որտեղ ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագրի համաձայն եւ ԱԶԲ-ի նախաձեռնությամբ տեղի է ունեցել «20-րդ դարի ժանտախտի» դեմ պայքարի գծով տնտեսագետների եւ մասնագետների հանդիպումը:

Ռաբին. Երուսաղեմը Իսրայելի մայրաքաղաքն է

ԹԵԼ ԱՎԻՎ, 3 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: «Միացյալ Երուսաղեմը եղել է եւ ընդմիշտ կմնա Իսրայելի մայրաքաղաքը», հայտարարեց Իսրայելի վարչապետ Իցհակ Ռաբինը: Կառավարության ղեկավարն ավելացրեց, որ Յասեր Արաֆաթը կարող է, ինչպես եւ ցանկացած մուսուլման, աղոթել Երուսաղեմի սուրբ մզկիթում: Սակայն դա պետք է նախապես համաձայնեցնել իսրայելական իշխանությունների հետ, որպեսզի նրանք կարողանան ապահովել անհրաժեշտ անվտանգությունը:

ՀՌՈՄ

Փոթորկալի նիստ Իտալիայի խորհրդարանում

ՀՌՈՄ, 3 ՕԳՈՍՏՈՍ, BBC, WSJ: Վարչապետ Բեռլուսկոնին երեկ իր կառավարության առաջին 70 օրերի հաշվետվությունը ներկայացրեց խորհրդարանի առաջ, առավելապես անդրադառնալով երկրի դատախազության վրա վերջերս իր դրած սահմանափակումներին, որոնք դժգոհության ալիք էին առաջացրել ամբողջ երկրում, նկատի ունենալով վարչապետի անձնական 7 միլիարդ դոլլարանոց ձեռնարկության նկատմամբ հարուցված դատական գործը: Խորհրդարանում վարչապետի խոսքերն իր գլխավորած մեծամասնության կողմից ընդունվեցին գոհունակության արտահայտություններով, մինչ ընդդիմադիրները նրան ընդմիջում էին հանդիմանական կոշտ բացականչություններով: Հատկապես հակասական ընդունվեց վարչապետի այն արտահայտությունը, թե ինքը «դեռեւս կկառավարի երկար ժամանակ»: Այնուհանդերձ, հայտնի է, որ վարչապետը ներկայումս պայքարում է բազմաթիվ ճակատներով, ինչը նրան խանգարում է իր խոստացած բարեփոխումներն իրականացնելու գործում:

ԹՈՒՐՔԻԱ

Քրդստանի կոմիտեն օտարերկրյա դիտորդներ է հրավիրում

Թուրքիան ուժեղացնում է իր պատերազմը Քրդստանում, տեղական պատերազմը վերածվում է ցեղասպանության, ասվում է Քրդստանի կոմիտեի դիմումի մեջ: 1984 թվականի օգոստոսի 15-ից այդ պատերազմում զոհվել է ավելի քան 20 հազար մարդ: Թուրքական իշխանությունները, անկանչ լսելով քրդական կողմի եւ միջազգային բազմաթիվ կազմակերպությունների կոչին կրակի դադարեցման եւ քրդական խնդրի քաղաքական լուծման մասին, դիմում են զենքի ուժին:

Համաձայն տեղերից ստացված տեղեկատվության, ասվում է դիմումի մեջ, օգոստոսից սկսած, թուրքական բանակը մտադիր է Քրդստանում անցկացնել չտեսնված թափով ռազմական գործողություններ, որի ծախսերը կգերազանցեն 7 միլիարդ դոլլարը: Ի դեպ, որոշ ժամանակ առաջ թուրքական իշխանությունները որոշել են եւս չորս ամսով երկարացնել բանակում ծառայելու ժամկետը: Դա վկայում է վերը նշված գործողության նախապատրաստման մասին: Քրդստանի տարածքում դիտվում է զորքերի վերատեղակայում. արեւմտյան մարզերից դեպի Թուրքիայի հարավ-արեւելք են տեղափոխվում ռազմական կազմավորումները եւ տեխնիկան, նույնիսկ ծովային հետեւակը:

Այդ բոլոր միջոցառումներն ուղղված են քուրդ ժողովրդի դեմ պայքարի ուժեղացմանը, որը պահանջում է իրականացնել իրենց ազգային օրինական իրավունքները: Այն բանից հետո, երբ թուրքական բանակը կորցրեց իր հսկողությունը Քրդստանի լեռնային մարզերի նկատմամբ, կառավարությունը որոշեց քրդերին արտաքսել այդ տարածքներից:

Ամեն օր քրդական բնակավայրերը ենթարկվում են ռմբակոծումների, ասվում է դիմումի մեջ: Անցած մեկ ու կես տարում Քրդստանում հրկիզվել են 1274 գյուղեր, իսկ նրանց բնակչությունն արտաքսվել է: ՄԱԿ-ի դիտորդների հաղորդմամբ, քրդական հազարավոր փախստականներ ստիպված են տեղափոխվել Իրաքի հյուսիսային տարածք: Դիարբաքիրի եւ Շիրնակի շրջանում նույնպես ստեղծվել է փախստականների ճամբար, որտեղ հավաքվել են մերձակա գյուղերի եւ բնակավայրերի գյուղացիները: Մենք հրավիրում ենք արտասահմանյան լրագրողներին, տարբեր կուսակցությունների եւ մարդասիրական կազմակերպությունների ներկայացուցիչներին, քուրդ ժողովրդի բոլոր բարեկամներին այցելել Դիարբաքիր եւ քրդական այլ քաղաքներ ու բնակավայրեր եւ սեփական աչքերով համոզվել կատարվածին, ասվում է դիմումի մեջ: Մեր բոլոր գրասենյակները կցուցաբերեն անհրաժեշտ օգնություն ձեր այցի կազմակերպման գործում:

«Պրավդա», 29 հուլիս

«ՆԱԶԱՐԵԹ» ՀՈԳԵԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

2-շաբաթյա խմբային հոգեթերապիա

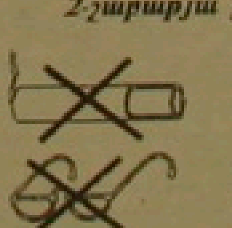

ծխելուց հետ սովորելու

տեսողությունը լավացնելու
(կարճատեսություն, շլություն եւ այլն)

Գրանցումը խմբերում ամեն ամսվա 10-ին եւ 25-ին:
Զանգահարել ժ. 11-15-ը, հեռ. 56-35-58:
Բաղրամյան փող., Գրողների տուն, աջ թեւ, 4 հարկ:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

– Այն զիջակցությունը, որ ապրում եմ այդ երկրում, այդ կենսաձեւով, այդ սովորություններով, չպետք է առաջացնի բացասական զգացմունքներ: Ես հայ եմ, սակայն ռուսական թատրոնի դերասան եմ: Եվ դրանում ոչ մի անհարմար բան չկա: Ես խաղում եմ իտալացիների, հրեաների, թուրքերի դերեր: Իսկ ինչու ոչ: Կարեւորն այն է, որ ես իմ վերաբեր-

համար միեւնույն է: Ես միշտ էլ զբաղված էի իմ գործով: Սկզբունքորեն իմ կյանքում ոչինչ չի փոխվել: Դժվարությունն այլուր է: Մենք հայտնվեցինք մի նոր քաղաքականության ոլորտում, որին միգուցե պատրաստ չէինք: Որպես համեմատություն բերեմ Լենինգրադի պաշարման ավարտին պատահած փաստը. երբ փրկվածներին դուրս էին բերում, հենց առաջին կայարանում

կով, էկրանի վրա՝ հայհոյել ամենավերջին խոսքերով... Սակայն գուցե ճիշտ այս է: Իմ պատկերացմամբ կյանքի ամենաառաջ օրենքը բնական ընտրության օրենքն է:

– Արտաքուստ դուք ներկայանում եք որպես դերասան... ընդունված իմաստով:

– Դա շատ ճիշտ ձեւակերպում է, որովհետեւ հաճախ մենք մարդու դերասանությունն ընկալում ենք

Արմեն Ջիգարխանյան. «Ես խաղում եմ հրեաների, իտալացիների եւ նույնիսկ հայերի դերեր»

Վերջերս թատրոնի եւ կինոյի հանրաճանաչ դերասան Արմեն Ջիգարխանյանն իր թատերախմբով հյուրախաղերի էր մեկնել Ռիգա: Այստեղ եւս, ինչպես ամենուրեք Ռուսաստանում, նախկին ԽՍՀՄ-ի հանրապետություններում, արտասահմանում, Արմենին լավ են ճանաչում: Եվ էլ զարմանալի չէ, որ այս անգամ էլ թատերասերները ձեռքից ձեռք էին խլում նրա մասնակցությամբ ներկայացումների տոմսակները: Կարեն Մարգարյանի հարցազրույցը «Կոմսոմոլսկայա պրավդա» թերթի համար:

մունքն ունեմ այս ամենի նկատմամբ, եւ դա անպայմանորեն կարտահայտվի իմ աշխատանքում: Այժմ մենք բեմադրել ենք Օստրովսկու «Դարի գռիր» ներկայացումը, որտեղ խաղում եմ Սալայ Սալթանիչի դերում: Նրա մասին ասում են, թե հունական թուրք է, կամ հայկական հրեա: Պարզ չէ, թե ով է: Սա լավ առիթ եղավ, որպեսզի հաշվեհարդար տեսնել «կովկասյան ազգության անձանց» Ռուսաստանում տարածված արտահայտության հետ:

Ընդհանրապես աշխատանքը շատ է, վախենում եմ այժմ ասել: Ժամանակ առ ժամանակ ինձ հրավիրում են «Հայֆիլմ» նկարահանվելու, սակայն դժբախտաբար կյանքն այնտեղ խառնվել է: Լույս չկա, դրամ չկա, նկարահանում չկա:

– Ձեզ համար երբ էր ավելի լավ, կոմունիստների օրո՞ք, թե հիմա:

– Անկեղծ ասած, անձամբ ինձ

արտահոսք մարդիկ նրանց ուտելու բան էին տալիս: Նրանք ուտում էին եւ մահանում: Ինձ համար շատ բան անսովոր ու անընդունելի է. թեման կարելի է երկար մեկ վիճա-

որպես մասնագիտության դերասանի պատկանելություն: Երբ ինձ նորից վիճակվեր դասախոսությամբ զբաղվել, ես կվերացնեի ընդունելության քննությունների առակների այդ բոլոր ընթերցումները: Ես կհրավիրեի հոգեբաններին՝ մշակելու թեստային մի համակարգ, որ կորոշեր նյարդային համակարգի գրգռվածության, ռեակցիայի մակարդակը: Մարդը մեկ վայրկյանում ստանում է 200 միավոր տեղեկատվություն: Սովորական մարդն արձագանքում է դրանցից 18-20-ին: Գերձայնային ինքնաթիռով բոլոր օդաչուների մոտ այդ ցուցանիշը երկու անգամ բարձր պետք է լինի: Երբ ցուցանիշը ընկնում է, օդաչուին զրկում են թռչելու իրավունքից: Ես կարծում եմ, որ տաղանդը հնարավորին չափ մեծ քանակության տեղեկատվության արձագանքելու ընդունակությունն է:

ԵՐԵՎԱՆ

Կկայանա Թումանյանական թատերական փառատոն

ԵՐԵՎԱՆ, 4 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍ: Ինչպես արդեն հաղորդել ենք Հովհաննես Թումանյանի եւ Կոմիտասի հոբելյանները պետական մակարդակով նշելու կապակցությամբ՝ ստեղծվել է կառավարական հանձնաժողով եւ մշակվել հատուկ ծրագիր: Հայաստանի Հանրապետության մշակույթի նախարարության թատրոնների վարչության պետ Թերեզա Սաղաթելյանը հայտնեց, որ բուն նախնական պայմանավորվածության այդ ծրագրի շրջանակներում, սեպտեմբերի երկրորդ կեսին կկայանա «Թումանյանական թատերական փառատոն»:

Դեռեւս փառատոնին մասնակցելու հայտ են ներկայացրել Վանաձորի դրամատիկական թատրոնը՝ «Անուշ» ներկայացումով, Երիտասարդական թատրոնը՝ «Կիկոսի մահը», Մեջախաղի թատրոնը՝ «Շունչ», Գյումրիի տիկնիկային թատրոնը՝ «Գիքոր», ՊՀԹ՝ գրական-երաժշտական կոմպոզիցիա, «Մհեր» թատրոնը՝ «Քեֆ անողին քեֆ չի պակասի», «Նոր» թատրոնը՝ «Խաղում ենք Թումանյան» եւ գեղարվեստաթատերական ինստիտուտը՝ Թումանյանի ստեղծագործությունների հիման վրա ստեղծված մի շարք ներկայացումներով:

Նպատակն է միավորել ավանգարդիստներին

ԵՐԵՎԱՆ, 4 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍ: Թումանյանի տուն-թանգարանում օգոստոսի 5-ին կցուցադրվի ավանգարդիստական արվեստի առաջատարներից մեկի՝ նյույորքաբնակ նկարչուհի Սոնա Բալասանյանի աշխատանքները: Սա արվեստագետուհու երրորդ անհատական ցուցահանդեսն է հայրենիքում: Նախորդ երկուսը ցուցադրվել են ժամանակակից արվեստի թանգարանում: Նա նաեւ բանաստեղծական երկու ժողովածուների հեղինակ է: Նկարչուհու նպատակն է միավորել Հայաստանում ավանգարդիստական արվեստով զբաղվողներին եւ նշված արվեստը զարգացնել նաեւ Հայաստանում: Նախատեսվում են ստեղծել նաեւ ավանգարդիստական արվեստի փորձարարական կենտրոն, որը լայն հնարավորություններ կընձեռի այդ արվեստով հրապուրվածների համար:

Նույն թանգարանում վաղը կբացվի նաեւ ֆրանսահայ Շարլ Կարապետյանի լուսանկարչական աշխատանքների ցուցահանդեսը: Հայաստանից իրենց աշխատանքներով նրան կմիանան Զավեն Խաչիկյանը ու Նարեկ Ավետիսյանը (Մինասի որդին):

ՖՐԱՆՍԻԱ

Օթյակներում արվեստագետնե՞ր

Առաջին անգամ Ֆրանսիայում, մեծ թանգարաններից մեկը՝ Ակվիտանիայի թանգարանը, հասարակությանը հաղորդակցում է ֆրանկ-մասոնությանը՝ մասամբ բացելով այս թաքնված աշխարհի վարագույրը, լույս սփռելով նրա ծագման, որ հասնում է մինչեւ 18-րդ դար, եւ զարգացման վրա, հատկապես Երրորդ հանրապետության շրջանում: Քաղաքական գործիչներ, փիլիսոփաներ եւ արտիստներ նշանավորում են այս պատմությունը: Իսկ ինչպիսի՞ն են պլաստիկ արվեստների եւ ֆրանկ-մասոնության հարաբերությունները այսօր: «Ես ֆրանկ-մասոն չեմ, պարզապես բարեկամաբար տրամադրել եմ կտավներս», պարզաբանում է Ջաո Վու-Քին, որի գործերը դրված են Ֆրանսիայի Մեծ օթյակի թանգարանում: Երբ հարցը վերաբերում է արվեստագետների մասոնական պատկանելությանը, որպես օրենք լռությունն է: Քաղաքականության մեջ արգելքը վերացված է, արվեստի աշխարհում՝ խորհրդավոր համրություն: Ինչո՞ւ: Պատասխանն այնքան էլ պարզ չէ: Պատմականորեն արդեն, նկարիչները, քանդակագործները ավելի քիչ թվով են ներկայացված եղել օթյակներում, քան, ասենք, երաժիշտները կամ գրողները:

Մասոնական ծես եւ աղոթք. 19-րդ դարի կեսեր. Փարիզ. Մեծ Արեւելքի թանգարան

Ակվիտանիայի թանգարանը վկայակոչում է Բուշեին եւ Բարտոլդիին. կարող ենք անվստահ ավելացնել Հուբեր Ռոբերը, Ֆրագոնար, Էնգր, Դավիդը, այս կամ այն կերպ՝ Բրեսան, Սեզան, Դելակրուա, Կուրբե ա-

նուններ, ընտրության տեղ թողնելով Լեժեին ու Պիկասոյին: Բացառությամբ վերջինիս, որ երբեք չթաքցրեց իր կուսակցական պատկանելությունը (50 տարի առաջ նա «Հումանիտե» թերթում գրեց. «Ինչու՞ եմ ես կոմունիստ»), ոչ մի մեծ արվեստագետ երբեւէ չի խոստովանել իր կապը ֆրանկ-մասոնության հետ: Նույն ձեւով, կերպարվեստի ոչ մի ստեղծագործություն երեւութապես չի կրում մասոնական պատկերներ, ինչպես օրինակ՝ «Կախարդական սրինգը» երաժշտության մեջ:

Քանդակագործ Ժորժ Օրոն իր «Արվեստը՝ հոգեւոր անհրաժեշտություն» հոդվածում գրում է. «Անեն դեռ մտածում, ինչպես ֆրանկ-մասոնը, ճշմարիտ արվեստագետն էլ հույսի մարդ է, որ գիտե, որ իր ստեղծագործությունը օգտակար է մարդկության հոգեւոր վերակենդանման գործընթացում»: Շատ արտիստների կարելի է վերագրել այս խոսքերը, որ վկայում են օթյակների հետ սերտ հարաբերությունների մասին: Հնարավոր է՝ այս մասին առավել հայտնի կդառնա 1996 թ. Ֆրանսիական հուշարձանների թանգարանում բացվելիք ցուցահանդեսին, որ նվիրվելու է երկու հռչակավոր եղբայրներին՝ Քատրեմեր դը Քինսին (Կայսրության շրջանի «մշակութային քաղաքականության» ճարտարապետը) եւ Ալեքսանդր Լընուարին (Ֆրանսիական հուշարձաններ թանգարանի ստեղծողը):

Պատրաստեց
ՆԱԶԵԼԻ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ

ԹԵՔԵՅԱՆՑԻՆԵՐ

Կտոր մը գեղեցկություն

Օգոստոսի 3-ին, Օպերային թատրոնի Չայկովսկու դահլիճը կրկին հյուրընկալել էր իր հանդիսատեսին՝ ունկնդրելու Երաժշտանոցի սաների երեկոն, որ կազմակերպել էր Թեքեյան մշակութային միությունը եւ Օպերային թատրոնը:

Կյանքի գեղեցիկ երեւույթներից մեկը մերձավորին, անծանոթին, մարդկանց հաճելի պահեր նվիրելն է: Արվեստագետի համար դա նաեւ պրոֆեսիոնալ գիտակցություն է՝ մատուցել ստեղծագործությունը, հանրությանը հաղորդակից դարձնել արարման գերագույն բավականությանը: Այդպես էին մտածում բեմում իրար հաջորդող «երիտասարդ ձայները», որոնց երգը, օժտված կատարողական բարձրարվեստ մակարդակով ու լիահոգի ընդով, ողողել էր դահլիճը: Այդպես են մտածում եւ թեքեյանականները, որ անխոնջ ու հետեւողականորեն շարունակում են մշակութային միջոցառումները:

Այդ համույթը վայելելու ենթագիտակցական ակնկալիքով է հանդիսատեսը գալիս ներկայացման, համերգի, արձագանքելով արվեստի կանչին: Ծնվում է վերացման պահը, վերացում առօրյայից, նյութականից, հողեղենից: Եւ որերորդ անգամ հաստատվում է այն գիտակցությունը, որ իրականությունից այն կողմ էլ կա իրականություն, ավելի հզոր, ավելի հավերժ, ավելի շոշափելի, քան կյանքը՝ հոգու իրականությունը:

«Կտոր մը գեղեցկություն», այսպես կարելի է բնութագրել գողտրիկ համերգը, ուր իրենց բարձ ելեւէջների բրբռումով հմայեցին Աննա Մայիլյանը, Անահիտ Զախարյանը, Արծվիկ Դեմուրճյանը, Նաիրա Աբրահամյանը, Յակոբ Ղազարյանը, Աննա Մնացականյանը՝ հավասարապես հուզելով թե՛ հայկական եւ թե՛ արեւմտաեվրոպական դասական կտորներ կատարելով: Ազնիվ ու գեղեցիկ մեծ էր նրանց ուսուցիչների՝ Գոհար Գասպարյանի եւ Տաթեւիկ Սազանդարյանի ներկայությունը, որ յուրատեսակ օրհնանք էր սերնդափոխության հայ երգարվեստի ավանդույթների հաջորդականության: Թեքեյանցիների նախաձեռնությունը նշանավորվում է նաեւ նրանով, որ այսպիսի միջոցառումները հնարավորություն են ընձեռում մեր հասարակությանը ծանոթանալ իր մշակութային պոտենցիալի հետ, գնահատել իր արժեքները, եւ միեւնույն ժամանակ, արվեստագետներին շնորհել բեմ, ասպարեզ՝ ստեղծագործելու հանդիսատեսի առաջ, ցուցադրվելու եւ ճանաչվելու:

ՀՈԼԻՎՈՒԴ

Հոֆմանը կատարյալ է եւ ընտանիքում

Հոլիվուդում Դաստին Հոֆմանը ճանաչված է որպես անտանելի կատարելապաշտ: «Հոգի հանող ներվայինի մեկն է», ասում է «Թութսի» ֆիլմի ռեժիսոր Սիդնեյ Փոլակը: Մերիլ Սթրիփը, «Կրամերն ընդդեմ Կրամերի» ֆիլմի հերոսուհին, հավելում, թե ավելի սիրալիր է.

«Նա հանճարեղ է... մնում է հենց միայն ժամանակ առ ժամանակ երբ սիրտ դույլով սառը ջուր ցնել...»: Սակայն այս բոլոր բառերն ասվում են մի յուրահատուկ ջերմությամբ, սիրով եւ հիացմունքով: Բանզի երկու Օսկար շահած դերասանը («Անձրեւի մարդը», 1989 եւ «Կրամերն ընդդեմ Կրամերի», 1979) անխոնջ ու ինքնամոռաց ստեղծագործող է: Կյանքում էլ նույնն է. Հոֆմանն անփոխարինելի հայր է իր չորս զավակների՝ Ջեյքի, Ռեբեկայի, Մաքսի եւ Ալեքսանդրայի համար (երկու զավակ էլ նախկին ամուսնությունից): Իր ողջ ազատ ժամանակը նվիրում է ընտանիքին: Ինչ վերաբերում է կնոջը՝ Լիզային, ամեն ինչ շատ պարզ է. 15 տարի ի վեր նա երբեւէ ամուսնուն չի լքել: Ճշմարիտ է, որ Հոֆմանը Լիզայի կողքին վերագտել է հոգեկան հավասարակշռությունը, որ այնքան պակասում էր ստեղծագործական սկզբնական շրջանում: Եւ նա երբեք առիթը բաց չի թողնում շնորհակալությունը վերադարձնելու կնոջը:

ԱՄՆ

Հանրահայտ լրագրողի գիրքը

«Մարտի դաշտից ուղղակի ռեպորտաժ»՝ այսպես են կոչվում ԱՄՆ-ում նոր լույս տեսած Պիտեր Առնետի հուշերը: Զինված հակամարտությունների գոտիներում իրադարձությունները հայտնի լրագրողի կողմից նկարագրվել են նույն արհամարհականությամբ եւ ճշտությամբ, ինչպես այժմ էին ընկնում նրա ռեպորտաժները 35 տարվա ընթացքում:

1962 թվականին 27-ամյա Առնետը հայտնվեց Վիետնամում: Արյունահեղ պատերազմը [illegible] մեջ ամերիկացիներին իր [illegible] էր խառնում, իսկ մամուլի եւ ԱՄՆ-ի կառավարության միջեւ, որը պահանջում [illegible] միայն դրական հաղորդումներ, առում էր լարվածությունը: Հաղթահարելով վախը, նա հետամտեց նյութի համար դիմում էր ամեն մի վտանգի: Նրա վիետնամական ռեպորտաժները արժանացել էին... Փուլիցերյան մրցանակին եւ առաջացրել Վաշինգտոնի պաշտոնական դժգոհությունը:

Քանի տարի անց Առնետին հրավիրեցին CNN հեռուստաընկերություն: Նրա «աստղային» երկրորդ ժամը հնչեց, երբ պատերազմ սկսվեց Պարսից ծոցում: Գտնվելով Բաղդադի հենց կենտրոնում, նա իր հեռուստառեպորտաժները վարում էր «ուղղակի դժոխքից»:

«Փիպլ» ամսագրից, ԱՄՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ մարզական

ՀԱՅԱՑՔ

Ժամանակակից օլիմպիական շարժումը դարձել է մի բիզնես

ԳՐԻԳՈՐ ԱՄԻՐՋԱՆՅԱՆ,
Վալանս, Ֆրանսիա

Ուղիղ 100 տարի առաջ Փարիզի համալսարանը «Սորբոն» համալսարանում ֆրանսիացի մի ազնվական՝ Պիեռ դը Կուբերտենն անունով հռչակեց ժամանակակից օլիմ-

Պիեռ դը Կուբերտեն

պիական շարժման սկիզբը, որը պետք է շարունակեր անտիկ օլիմպիական խաղերի ավանդույթները: Ժամանակակից օլիմպիական շարժմանը նվիրված Պիեռ դը Կուբերտենի բնավոր խոսքերը. «Կարեւորը մասնակցելն է», այսօր պատմության էջերում են մնացել, եւ այդ էջերն արդեն շրջվել են: Շվեյցարիայի Լոզան քաղաքում, որ գտնվում է ՄՕԿ-ի կենտրոնակայանը, ցուցասրահների վրա ոչինչ չկա գրված Պիեռ դը Կուբերտենի մասին: Փոխարենը գետեղված են օլիմպիական շարժման հովանավորների անունները: Դա ՄՕԿ-ի նախագահ Խուան Անտոնիո Սամարանչի ուզածի համաձայն է՝ վաղը դեպի դրամները: Սամարանչը երբ ստանձնեց Միջազգային օլիմպիական կոմիտեի նախագահի դերը, ՄՕԿ-ի կապիտալը կազմում էր միայն 2 միլիոն դոլլար: Այսօր անցնում է 130 միլիոն դոլլարից: Կարելի՞ է, արդյոք, հիմա խոսել Պիեռ դը Կուբերտենի այն մտահղացումների մասին, որ ժամանակակից օլիմպիական շարժումը հիմնված պետք է լինի սիրողական (ոչ-պրոֆեսիոնալ) սպորտի վրա: Դա հավանաբար անիմաստ կլինի: Ամեն ինչ գնում է դեպի դրամ շահելը: 1964 թ. Հռոմի օլիմպիական խաղերից ի վեր հեռուստատեսային կայանները սկսեցին դրամներ ներդնել օլիմպիական աշխարհում եւ օլիմպիական սպորտաձեւերը տարեցտարի բազմապատկվեցին: 1996 թ. Ատլանտայում կայանալիք օլիմպիական խաղերում մրցումներ են անցկացվելու 271 մրցաձեւերից: 1972 թ. լորդ Կիլլանինը (Իռլանդիա), որը ընտրվել էր ՄՕԿ-ի նախագահ, շահ ստանալու համար վավերացրեց օլիմպիական նոր մարզաձեւեր: 1992 թ. Բարսելոնայի օլիմպիադայում մուտք գործեց նաեւ պրոֆեսիոնալ բասկետբոլը՝ ամերիկյան «Երազանքների թիմի» հրաշագործություններով: Բայց դեռ օլիմպիական ծրագրից դուրս են մնում խոշոր դրամներ բերող այնպիսի մարզաձեւեր, ինչպիսիք են բեյսբոլը, գոլֆը եւ ամերիկյան ֆուտբոլը, որոնք հասկանալի տարածված են ԱՄՆ-ում: Անկասկած դրանց ժամանակն էլ կգա: 1984 թ. օլիմպիական խաղերում առաջին անգամ մարզիկները դրամ շահելու իրավունք ստացան: 1996 թ. օլիմպիադան ժամանակակից օլիմպիական խաղերի հիմնադրման 100-րդ տարեդարձի առթիվ պետք է տեղի ունենար ծննդավայրում՝ Աթենքում, բայց, ՄՕԿ-ը հասկանալի պատճառներով նախընտրեց ԱՄՆ-ի Ատլանտա քաղաքը, որտեղ գտնվում է օլիմպիական խաղերի ամենամեծ հովանավոր «Կոկա-

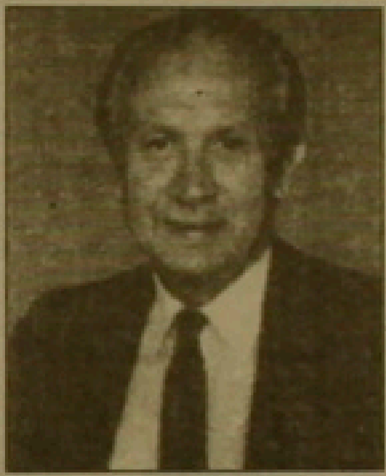

Խուան Անտոնիո Սամարանչ

Կոլա» ընկերության նստավայրը: Միջազգային օլիմպիական կոմիտեն հիմա ունի 89 անդամներ, որոնցից միայն վեցն են գեղեցիկ սեռի ներկայացուցիչներ: ՄՕԿ-ի միայն այս տարվա ծախսերը կազմում են 20 միլիոն դոլլար: 1896 թ. Աթենքում տեղի ունեցած ժամանակակից օլիմպիական խաղերին մասնակցել են 311 մարզիկ-մարզուհիներ: 1992 թ. Բարսելոնում կայացած վերջին օլիմպիական խաղերում այդ թիվը հասավ 9364-ի: Բնականաբար ավելացան նաեւ եկամուտները: Այսքանից հետո, ի՞նչ եք կարծում, օլիմպիզմը բիզնես է, թե մարզական շարժում:

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՌԱՋՆՈՒԹՅՈՒՆ

Բասկետբոլային աստղերը Տորոնտոյում

Կանադայի այս քաղաքում մեկնարկեց բասկետբոլի տղամարդկանց աշխարհի հերթական առաջնությունը: Եզրափակիչ փուլին մասնակցող 16 թիմերը բաժանվել են չորսական խմբերի: Յուրաքանչյուրում առաջին երկու տեղ գրաված թիմերը դուրս են գալու հաջորդ փուլ, որոնք բաժանվելու են երկու խմբի եւ այս փուլում նույնպես խմբերի երկուական լավագույնները կիսաեզրափակիչի ուղեգիր են ձեռք բերելու: բասկետբոլային կախարդներն առաջին անգամ հանդես եկան Բարսելոնի օլիմպիական խաղերում եւ «Երազանքների թիմը», ինչպես կոչում էին ԱՄՆ-ի հավաքականին, առանց դժվարության կարողացավ նվաճել օլիմպիական չեմպիոնի կոչումը: Տորոնտոյում ամերիկացի պրոֆեսիոնալները նույնպես առաջին անգամ են իրավունք ստացել մասնակցել աշխարհի առաջնությանը: Բարձր են գնահատվում

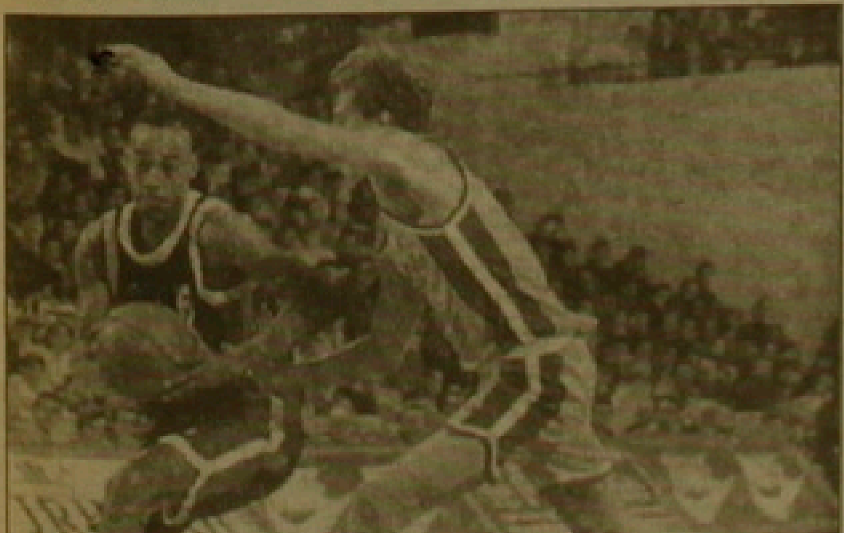

Անկասկած, չեմպիոնի կոչման գլխավոր հավակնորդը համարվում է Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների հավաքականը, որն ամբողջովին կազմավորված է պրոֆեսիոնալ բասկետբոլիստների ազգային ասոցիացիայի (NBA) աստղերով: Այս մարզաձեւի սիրահարները երեւի հիշում են, որ Ամերիկայի նաեւ Խորվաթիայի հավաքականի հնարավորությունները, որը նույնպես հիմնականում համալրված է NBA-ի պրոֆեսիոնալներով: Հիշեցնենք, որ Խորվաթիայի հավաքականը Բարսելոնի օլիմպիադայում գրավեց պատվավոր երկրորդ տեղը: Աշխարհի առաջնությունն ավարտվելու է օգոստոսի 14-ին:

ԽՃԱՆԿԱՐ

Նուրեդդին Մորսելիի նոր ռեկորդը

Ալժիրցի հանրահայտ թեթեւատլետ Նուրեդդին Մորսելին Մոնակոյում տեղի ունեցած թեթեւ ատլետիկայի միջազգային մրցաշարում, որը մտնում է «Մեծ մրցանակի» ծրագրի մեջ, 3000 մ անցնելով 7ր 25,11 վրկ-ում, սահմանեց աշխարհի նոր ռեկորդ:

Իտալացիների բերանները փակ էին

«Amerika oggi» թերթը միակ իտալական օրաթերթն է Միացյալ Նահանգներում: Վերջերս այս թերթի տնօրեն Անդրեա Մանտինեոն զարմանք էր հայտնել այն բանի համար, որ Իտալիայի հավաքականի խաղացողների բերանները փակ էին աշխարհի առաջնության հանդիպումներից առաջ, իտալական ազգային հիմնի կատարման ժամանակ: Այդ այն դեպքում, որ իտալացիների բերանները սովորաբար հազվադեպ են փակ լինում:

Ավտովթարի զոհ

Ուկրաինացի 20-ամյա Նատալյա Սինիցինան, որը նախկին ԽՍՀՄ օլիմպիկ հավաքականի եւ սպորտային մարմնամարզության անդամ էր, ավտովթարի զոհ դարձավ: Դժբախտ պատահարից ընդամենը 1 շաբաթ առաջ Սինիցինան հաղթել էր Ուկրաինայի համալսարանական առաջնությունում:

Մարզաշապիկները գողացան

Կալի քաղաքում գտնվող Կոլումբիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի գրասենյակից գողացան Կոլումբիայի հավաքականի մարզաշապիկները: Մի քանի ժամ անց քաղաքի խանութներում վաճառվում էին դրանք:

ՖՈՒՏԲՈԼ

Վաղը վերսկսվում է Հայաստանի առաջնությունը

Վաղը 4 հանդիպումներով սկսվում է ՀՀ ֆուտբոլի ազգային անկախ երրորդ առաջնության 2-րդ շրջանը: Կմրցեն.

ՅԱԸՄ—«ԲՄՄ Արայի»
«Ազնավուր»—«Շիրակ»
«Բանանց»—«Լոռի»
ՅՄՄ ՖԻՄՍ—«Նաիրիտ»
Օգոստոսի 7-ին ուժերը կչափեն.
«Կոտայք»—«Վան»
«Կանազ»—«Ցեմենտ»

Խաղացանկով օգոստոսի 6-ին նախատեսված էր նաեւ «Զանգեզուր»—«Արարատ» հանդիպումը: Սակայն, արարատցիները ինչպես հայտնի է մեկնել են Բուլղարիա, որտեղ ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկության ընտրական փուլում օգոստոսի 9-ին առաջին հանդիպումն են անցկացնելու Սոֆիայի ԲԿՄԱ-ի հետ: Շատ տարօրինակ է, որ այդ մասին տեղյակ լինելով, մրցումների կազմակերպման եւ անցկացման կոմիտեն խաղացանկով «Արարատի» համար խաղ է նախատեսել նաեւ օգոստոսի 10-ին:

Ի դեմս ֆուտբոլի եվրոպական ասոցիացիայի որոշմամբ, Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախագահ Նիկոլայ Ղազարյանը նշանակվել է ՈՒԵՖԱ-ի ակումբային թիմերի 1994-96 թթ. մրցումների անցկացման կոմիտեի անդամ:

Առաջնության աղյուսակը 2-րդ շրջանից առաջ

		Մ	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ
1.	Շիրակ	27	14	13	1	0	44-10
2.	ՅԱԸՄ	22	14	11	0	3	51-11
3.	Արարատ	20	14	8	4	2	57-12
4.	Բանանց	19	14	9	1	4	58-22
5.	Ցեմենտ	18	13	7	4	2	24-17
6.	ՅՄՄ ՖԻՄՍ	17	14	7	3	4	34-21
7.	Կոտայք	14	14	6	2	6	43-28
8.	Ազնավուր	14	14	6	2	6	23-42
9.	Վան	12	14	5	2	7	20-36
10.	Լոռի	10	13	3	4	6	11-25
11.	Երազանք	10	14	3	4	7	15-30
12.	Նաիրիտ	8	14	3	2	9	10-23
13.	ԲՄՄ Արայի	8	14	3	2	9	19-46
14.	Զանգեզուր	6	14	2	2	10	8-61
15.	Կանազ	3	14	1	1	12	11-44

«Սպարտակը» շարունակում է մրցակցությունից վեր մնալ

Ռուսաստանի ֆուտբոլի առաջնությունում տեղի ունեցավ 18-րդ տուրը: Մոսկվայի «Սպարտակը», որը վստահորեն գլխավորում է մրցաշարային աղյուսակը, 6–2 խոշոր հաշվով Եկատերինբուրգում հաղթեց տեղի «Ուրալմաշին»:

Ահա տուրի մյուս հանդիպումների արդյունքները.

«Դինամո-Գազովիկ» (Տյումեն)- «Դինամո» (Մոսկվա)՝ 2-2
ԲԿՄԱ- «Դինամո» (Ստավրոպոլ)՝ 2-0
«Ռոստոր» (Վոլգոգրադ)- «Լոկոմոտիվ» (Մոսկվա)՝ 1-0
«Սպարտակ» (Վլադիկավկազ)-«Տեքստիլշչիկ» (Կամիշին)՝ 2-1
«Լոկոմոտիվ» (Նիժնի Նովգորոդ)- «Կռիլյա Սովետով» (Սամարա)՝ 0-0
«Կամազ» (Նաբերեժնի Չելնի)- «Լադա» (Տոլյատի)՝ 1-0

Ռուսաստանի կրկնակի չեմպիոն Մոսկվայի «Սպարտակը» երեւում է այս անգամ էլ կփրանա ուժեղագույնի տիտղոսին: Համենայն դեպս, արդեն 5 միավորով առաջ է անցել երկրորդ տեղում ընթացող Մոսկվայի «Դինամոյից»: «Սպարտակն» ունի 29, «Դինամոն»՝ 24 միավոր: Երրորդ տեղում է «Կամազը», որը վաստակել է 23 միավոր:

ԱՍՏՂԵՐԻ ՈՒՂԻՆ

«Կախարդ» թենիսիստը

ՀԱՅԿ ՄԱՄԻԿՈՆՅԱՆ,
Բեյրութ-Երեւան

Փարիզի «Կուբերտեն» մարզադահլիճում տեղի ունեցած սեղանի թենիսի «Մեծ մրցանակի» միջազգային մրցաշարում Չինաստանի թիվ 2 խաղացող Վանգ Թաոն շշմեցրեց բոլորին. մրցման ժամանակ, երբ գնդակը թռչում էր 200 կմ/ժ արագությամբ, Թաոն ռակետը մի ձեռքից մյուսը փոխանցելով հաղթական միավոր վաստակեց: Զարմանքի հասնող գեղեցիկ եւ կախարդական խաղաոճը կարելի է բացատրել նրանով, որ չին մեծ թենիսիստի ընտանիքն արվեստագետներից է բաղկացած: Թաոի հայրը ճանաչված երաժիշտ է, մայրը՝ Պեկինի օպերայի երգչուհի: Եղբայրը նույնպես աշխատում է հոր հետ որպես երաժիշտ: Ընտանիքի ամենափոքրը լարախաղաց է կրկեսում...

7 տարեկանից Թաոն աչքի է ընկել թենիսի արտակարգ տաղանդով եւ 19 տարեկանում դարձել է Չինաստանի չեմպիոն: Բազմիցս նա վաստակել է երկրի «Լավագույն մարզիկ» տիտղոսը: Այսօր Թաոն խաղում է Գերմանիայի Յուլիխ քաղաքի «SSU-Յուլիխ» ակումբում, որը դարձել է եվրոպայի ակումբների գավաթակիր: Գերմանացի խաղընկերներից մեկը, որն ընկերակցել է

Վանգ Թաո

Թաոյին, Չինաստան կատարած ուղեւորության ժամանակ հայտարարեց. «Վանգ Թաոն Պեկինում իրեն զգում է արքա, ինչպես Ֆրանց Բեկենբաուերը Մյունխենում: Նա ամենուրեք ջերմ ընդունելության է արժանանում»:

ՍԱՆԿՏ ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ

Անատոլի Սոբչակն առաջարկում է ԱՊՀ երկրների խաղեր

Ավարտվում են «Բարի կամքի» երրորդ խաղերը: Սանկտ Պետերբուրգի քաղաքապետ եւ «Բարի կամքի» խաղերի կազմկոմիտեի նախագահ Անատոլի Սոբչակն առաջարկեց գալիք տարի Սանկտ Պետերբուրգում անցկացնել Անկախ Պետությունների Համագործակցության երկրների խաղեր, միաժամանակ նա ասաց, որ Սանկտ Պետերբուրգը կառաջադրվի 2004 թ. օլիմպիական խաղերի մայրաքաղաքի թեկնածու: Իր հերթին, «Բարի կամքի» խաղերի հիմնադիր TBS հեռուստաընկերության նախագահ, մեծահարուստ Թեդ Թըրները հայտարարեց. «Բացառված չէ, որ 1998 թ. Նյու Յորքում կայանալիք 4-րդ «Բարի կամքի» հաջորդ խաղերից հետո, այդ մրցումներն անցկացվեն ոչ միայն ԱՄՆ-ում եւ Ռուսաստանում, այլ նաեւ այլ երկրներում: «Բարի կամքի» խաղերը պետք է օլիմպիականի նրանց ստանան եւ նրանով գրավվեն ԱՄՆ-ի ու Ռուսաստանի ազգային օլիմպիական կոմիտեները:

Էջը պատրաստեց
ԱՐՄԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ԷԺԱՆԱԳԻՆ ՍԻԳԱՐԵՏՆԵՐ ԵՐԵՎԱՆՈՒՄ

Անհատներին եւ կազմակերպություններին շուկայական գներից անհամեմատ էժան գներով առաջարկվում է MONTANA, MATCH եւ իրանական բարձրակարգ ծխախոտից BAHMAN սիգարետներ: Վճարումը՝ կանխիկ: Տեղեկությունների համար զանգահարեք 26.34.83 հեռախոսով:

ԿՈԿԱ

ԳՐԱՎԱՏՈՒՆ

Գրավատունը սկսում է մուրհակների բաց թողնումը փոխշահավետ պայմաններով: Գրավատունը տրամադրում է վարկեր ցածր տոկոսադրույքներով:

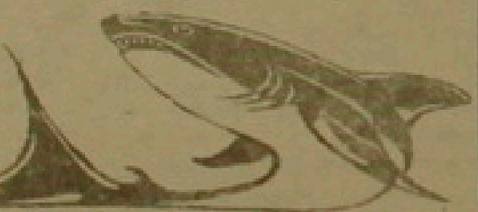

Մենք աշխատում ենք ամեն օր, ժամը 11-17, բացի կիրակի օրերից: Մաշտոցի 27, 2-րդ հարկ, մուտքը գինիների խանութի կողմից: Հեռ.՝ 53.44.69

ARMENTRUST

ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Համագործակցեք պրոֆեսիոնալների հետ

ԱՌԱՋԱՐԿՈՒՄ Է ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐԻ ՀԵՏԵՒՅԱԼ ՍԵՐՏԻՖԻԿԱՏՆԵՐԸ

ԱՆՎԱՆԱԿԱՆ (նոմինալ արժեք)	ԴԻՎԻԴԵՆԴՆԵՐ	ՎՃԱՐՄԱՆ ԺԱՄԿԵՏԸ
50 ԴՈԼԱՐ	6%	ԱՄՍԵԿԱՆ
50 ԴՈԼԱՐ	20%	ԵՌԱՄՍՅԱԿԱՅԻՆ
100 ԴՈԼԱՐ	50%	ԿԻՍԱՄՅԱԿԱՅԻՆ
500 ԴՐԱՄ	1000%	ՏԱՐԵԿԱՆ

ԱՐՏՈՆԱԳԻՐ (ԼԻՑԵՆԶԻԱ) N 0003
ԹՈՂԱՐԿՄԱՆ ԱՏՏԱԳԻՐ ԲՏ 0005

1994 թ. նոյեմբերի 4-ից
ARMENTRUST
բաժնետիրական ընկերությունը
երաշխավորում է
բաժնետոմսերի սերտիֆիկատների
բացարձակ լիկվիդայնությունը

Դա նշանակում է, որ ընկերության բաժնետոմսերի առք եւ վաճառքի ցանկացած կետում դուք կարող եք դրանք իրացնել նոմինալ արժեքից բարձր գնով

Լայնածավալ սեփականաշնորհման սկզբից **ARMENTRUST** ընկերության բաժնետերերը արտոնություններ կունենան իրենց վաուչերների տնօրինման հարցում:

Մեկ անձի կողմից գնվող բաժնետոմսերի քանակը անսահմանափակ է

ԵՐԵՎԱՆ, ՍԱՅԱԹ-ՆՈՎԱ 27 (Սայաթ-Նովա եւ Նալբանդյան խաչմերուկ)
Հեռ. 58 6718, 58 6719

ՄԵՐԿՈՒՐԻ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆԸ ՍԿՍՈՒՄ Է ԱՆՎԱՆԱԿԱՆ ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐԻ ՎԱՃԱՌՔԸ

Mercury ENTERPRISE

ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴԻՐ ԿԱՊԻՏԱԼԸ ՀԱՄԱՐԺԵՔ Է 500.000 US $

ՇԱՀԱԲԱԺԻՆՆԵՐԻ ՎՃԱՐՈՒՄԸ ԿԱՏԱՐՎՈՒՄ Է ԱՄԵՆ ԵՌԱՄՍՅԱԿ

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան. Երեւան-23 Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69149. Պատվեր 1815. Տպաքանակը՝ 5000. Ստորագրված է տպագրության՝ 4. 08. 1994. Գինը՝ 10 դրամ

digitised by A.R.A.R.@